

Wie je bent, blijkt uit wat je doet

Jaarverslag 2018

Voorwoord

Het onderwijsjaar 2018 in Nederland is een onrustig jaar geweest waarin het al jaren toenemende lerarentekort een zorgwekkend niveau heeft bereikt en leraren primair onderwijs in actie zijn gekomen voor betere arbeidvoorwaarden en een lagere werkdruk. Ook binnen Octant is deze onrust merkbaar geweest en heeft een aantal wijzigingen plaatsgevonden binnen de directies van onze scholen. Desondanks geeft dit jaarverslag een overwegend positief beeld. En groei speelt daarin een belangrijke rol.

Octant heeft veel aandacht besteed aan haar ambitie om goed en passend onderwijs te bieden, toegankelijk voor iedereen. En alles

wat je aandacht geeft, groeit. Verbinding en samenwerking zijn daarbij voorwaardelijk gebleken. Evenals het belang van goede leraren, ondersteunend personeel en schoolleiders. Op bestuursniveau is hier de aandacht op gericht in de wetenschap dat onze scholen deze aandacht kunnen en zullen vertalen naar kwaliteit van onderwijs en daarmee de tevredenheid van leerlingen en ouders. En dat is goed terug te zien in dit jaarverslag.

Medio 2019 neem ik na 9 jaar afscheid van Octant en is dit mijn laatste voorwoord. Die gelegenheid grijp ik aan om verder terugkijken dan 2018 te legitimeren. En wanneer ik dat doe, wordt de groei van Octant nog opvallender. In die 9 jaar is Octant veranderd van autonome scholen met een bestuur op afstand naar een organisatie van samenwerkende scholen die via platforms kennis delen, leren van elkaars ervaringen en gebruik maken van elkaars expertises. Octant heeft 2 Xperio's gerealiseerd, is

vooruitstrevend op het gebied van kindcentra en is onherkenbaar veranderd in de voorzieningen voor scholing van aankomende en bestaande leraren. We hebben sbo Prinsenhof mogen verwelkomen en met Schatkaart succesvol een nieuw onderwijsconcept weten te lanceren. Waar ouders altijd kozen voor een specifieke school, kiezen ze nu steeds vaker voor een Octantschool.

Veel veranderd dus, maar tegelijk is het ook gelukt om te behouden wat goed was. Ook 9 jaar geleden waren onze scholen in staat om goed onderwijs te bieden. En daar gaat ambitie over. Het beter willen doen wat je al goed doet. De ambities hebben Octant veel goeds gebracht. 'Samen bereik je meer' is voor Octant meer dan een leus gebleken. Want samen hebben we meer bereikt en samen zal ook bovenaan staan op de lijst van voorwaarden om het nieuwe ambitieplan te verwezenlijken.

Johan van Hagen,
voorzitter Raad van beheer

Inhoudsopgave

Voorwoord	pagina 2	Factsheet Personeel (2)	pagina 13
Inhoudsopgave	pagina 3	Onderwijs en kwaliteit	pagina 14
Wie je bent,		Factsheet Opbrengsten	pagina 17
blijkt uit wat je doet	pagina 4	Schoolgebouwen	pagina 18
Octant	pagina 5	Factsheets: Vijf ambities	pagina 19
Raad van beheer	pagina 6	Financieel Jaarverslag	pagina 24
Bestuursbureau	pagina 7	Risicobeheersing	pagina 33
Samenwerking	pagina 8	Kengetallen	pagina 37
Factsheet Merkactivatie	pagina 9	Schoolverslagen	pagina 39
Personeel	pagina 10	Medezeggenschap	pagina 48
Factsheet Personeel	pagina 11		
		Bijlage Overzicht (neven)functies leden Raad van beheer	pagina 50

Wie je bent, blijkt uit wat je doet

Van Jean-Paul Sartre is de uitspraak 'Wie je bent, blijkt uit wat je doet'. Dit is ook het motto van ons eerste Ambitieplan 2015-2018.

Sartre was van mening dat je een keuze hebt om te zijn wie je wilt zijn. En wat voor mensen geldt, kan op organisaties van toepassing zijn.

Octant wil zo'n scholengroep zijn. Daarbij gaat het om zelfbewustzijn en het continue streven naar groei in kwantitatief en kwalitatief opzicht. Groei wordt vertaald in meetbaar te maken kengetallen waaruit het waarmaken van de ambities is af te leiden:

- Talentontwikkeling bij onze leerlingen.
- Groei van onze organisatie en uitstraling naar buiten.
- Een constante kwaliteitsverhoging van ons onderwijs.
- Tevredenheid van leerlingen, ouders en medewerkers.

Inmiddels is het begrip 'blauwe norm' binnen de Octantscholen een gegeven. De blauwe norm staat symbool voor onze eigen normering als het gaat om bijvoorbeeld de opbrengsten en

het waarderingsniveau onder onze medewerkers, leerlingen en ouders.

Kenmerkend voor Octant is ook ons *missionstatement* 'Samen bereik je meer'. Dit is zichtbaar op alle niveaus binnen onze organisatie. Medewerkers die samenwerken in actieteams en platforms. Leden van het directieteam zetten een visitatie-traject op als het gaat om de Octant-standaarden en het collegiaal visiteren daarop.

In de aanloop naar het nieuwe Ambitieplan ontdekten we dat we op veel terreinen de goede dingen doen. Niet alleen wordt dit bevestigd door de tevredenheidspeilingen die we geregeld afnemen, maar ook door Hobéon (Accreditatie Octant Opleidingsschool 2015), de Inspectie van het Onderwijs (Bestuursgericht toezicht 2016) en Kennisnet (Kwaliteit en doelmatigheid Inzet ICT 2018).

Hier trots op zijn en dit willen uitdragen hebben we in de afgelopen jaren geleerd. We hebben dat als Octantscholen gezamenlijk willen doen. Het project *Merkactivatie* heeft weliswaar nogal

wat impact op de scholen gehad, maar heeft ook veel opgeleverd. Niet alleen als het gaat om de externe marktgerichtheid (de belangstelling voor onze scholen) maar juist ook om de interne marktgerichtheid. Daarbij gaat het om de betrokkenheid van onze medewerkers bij de Octantscholen. Ook onze scholen hebben te maken met een leraren- en directeurentekort. Maar tot nu toe is de basisbezetting van onze schoolteams op orde en beschikt iedere Octantschool over een eigen schooldirectie (RDO gecertificeerd).

Groei zal ook in de komende jaren een kernbegrip blijven. Groei hoort bij Octant, het zit in ons dna. Het Jaarverslag 2018 laat zien wat we van onze ambities hebben gerealiseerd. Maar daar houdt het niet mee op. We kijken ook verder. Ons nieuwe Ambitieplan 2019-2023 is namelijk geen breuk met het verleden, maar gaat verder op het pad van talentontwikkeling bij onze leerlingen, groei van onze organisatie en een constante kwaliteitsverhoging van ons onderwijs.

Reinoud de Vries,
directeur-bestuurder

Octant

Octant, stichting voor christelijk primair onderwijs

Octant bestaat al 110 jaar en is opgericht op 4 januari 1909 en heeft haar zetel in de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

De stichting stelt zich tot doel werkzaam te zijn tot de oprichting en instandhouding van christelijke scholen voor primair onderwijs, alsmede van het christelijk onderwijs in het algemeen.

Alle kinderen zijn op onze scholen welkom mits de missie en visie van de Octantscholen wordt onderschreven met inachtneming van het schoolondersteuningsprofiel.

Bestuur en toezicht

Octant telt negen basisscholen, waaronder een kindcentrum en een school voor speciaal basisonderwijs, verdeeld over tien locaties. In grootte variërend van 80 tot 540 leerlingen. De scholen staan in Delfgauw, Pijnacker, Nootdorp en Den Haag (Ypenburg).

Bestuur en intern toezicht zijn vormgegeven volgens het 'Raad van beheermodel'. Daarbij is sprake van een scheiding van de functies 'bestuur' en 'intern toezicht'. Het uitvoerend bestuur is in handen van de directeur-bestuurder.

Octant leeft de wettelijke voorschriften, zoals deze van toepassing zijn op de stichting, na en hanteert de code *Goed bestuur*.

De directeur-bestuurder en het toezichthoudend bestuur vormen samen het bestuur van Octant en vormen naar buiten toe een bestuurlijke eenheid. Naar binnen toe zijn de taken en bevoegdheden echter verdeeld doordat het toezichthoudend bestuur toezicht houdt op de uitoefening van de taken die aan de directeur-bestuurder zijn toebedeeld. Taken en bevoegd-

heden staan vermeld in de statuten van de stichting en het managementstatuut.

De leden van het toezichthoudend bestuur ontvangen jaarlijks een onkostenvergoeding.

In de jaarevaluatie, die altijd in de maand juni plaatsvindt, is het functioneren van de bestuurder centraal besproken. Ook is het Toezichtkader geëvalueerd en opnieuw vastgesteld.

De raad heeft in haar halfjaarlijkse contact met de leden van de GMR gesproken over het door de GMR opgestelde rapport rond werkdruk en over de inzet van de werkdrukverlagingsmiddelen. Ook is er een overleg geweest met de Raad van Toezicht van Spectrum waar o.a. merkactivatie en identiteit aan de orde kwamen. Op deze wijze toetst de raad o.a. rapportages van de bestuurder.

Voor 2019 staan er weer schoolbezoeken op het programma waaronder een bezoek aan sbo Prinsenhof en staan er twee *spiegelsessies* gepland met het directieteam en de GMR ten behoeve van het nieuwe Ambitieplan.

Raad van beheer

Besluiten 2018

De Raad van beheer heeft in 2018 de volgende besluiten genomen:

- Begroting 2018;
- Akkoordverklaringen bezoldigingsmaximum bestuurder 2018;
- Jaarverslag 2017 en Jaarrekening 2017;
- Risicobeheersing;
- Opdracht controle Jaarrekening 2018 aan Van Ree accountants;
- Begroting 2019;
- Benoeming nieuw lid, mw. Dineke Melker;
- Benoeming dhr. Marco Boender als vicevoorzitter m.i.v. 1 augustus 2018;
- Vaststelling 'De leraar als professional';
- Overdracht sbo Prinsenhof van SCOH naar Octant per 1 augustus 2018;
- Aanpassing statuten i.v.m. overdracht sbo Prinsenhof;
- Vaststelling beleid AVG en aanstelling functionaris Gegevensbescherming;
- Rooster van aftreden;
- Vaststellen profielen leden RvB.

Samenstelling leden Raad van beheer (Incl. Rooster van aftreden)

Dhr. J. (Johan) van Hagen,
voorzitter en toezichthouder
Juni 2010 - Juni 2019 (3e termijn)

Dhr. M. (Marco) Boender,
vicevoorzitter en toezichthouder
Juni 2014 - Juni 2020 (2e termijn)

Dhr. J. (Jasper) Spanbroek,
lid en toezichthouder,
Juni 2014 - Juni 2020 (2e termijn)

Dhr. T.P. (Ton) van der Stoep,
lid en toezichthouder
Oktober 2013 - Juni 2019 (2e termijn)

Mw. N. (Natascha) Niemeijer,
lid en toezichthouder
November 2017 - November 2020 (1e termijn)

Mw. D. (Dineke) Melker,
lid en toezichthouder
Januari 2019 - Januari 2022 (1e termijn)

Dhr. R. (Reinoud) de Vries,
lid en bestuurder

Dhr. Ronald Rongen is per 1 augustus 2018 afgetreden als lid en toezichthouder. De leden van het toezichthoudend deel van de raad worden benoemd voor een periode van drie jaar en zijn in geval van aftreden tweemaal herbenoembaar.

Bestuursbureau

Bestuursbureau

Het bestuursbureau van Octant is gehuisvest in de King Tower, Gildeweg 7b in Nootdorp. Octant werkt volledig digitaal.

Wij worden door Pro Management Onderwijsadvies ondersteund als het gaat om personeel en financiën. Vanaf 1 januari 2019 verzorgen wijzelf de gehele financiële dienstverlening.

Octant

De bestuurswerkzaamheden vinden plaats op het bestuursbureau. Verder wordt het kantoor gebruikt voor de vergaderingen van de Raad van beheer, het directieteam en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

De ondersteuning van de directeur-bestuurder bestaat uit:

- Financiën en control (1,8 wtf)
- Personele zaken (0,5 wtf)
- Opleiden en professionaliseren (1,0 wtf)
- Secretariaat (0,4 wtf)
- Communicatie (0,4 wtf)
- ICT (0,2 wtf)

Het directieteam bestaat uit negen schooldirecteuren die integraal verantwoordelijk zijn voor hun eigen schoolorganisaties. Zij vormen actieteams waar delen van het beleid op stichtingsniveau worden voorbereid. De twee- tot driewekelijks overleggen zijn met de directeur-bestuurder.

Voor de bedrijfsvoering wordt samengewerkt

met een aantal externe partners die verantwoordelijk zijn voor:

- administratieve (personele) ondersteuning (Pro Management Onderwijssupport);
- ICT Netwerkbeheer (Pimarox);
- beheer en onderhoud schoolgebouwen (WPS Scholenbeheer);
- personeel inzake Eigen Risicodragerschap (i.s.m. Het Spectrum en SKOP).

Passend onderwijs

Octant participeert in twee samenwerkingsverbanden (SWV) in het kader van passend onderwijs. De scholen in Pijnacker-Nootdorp vallen onder SWV 2802 (Delflanden) en de scholen in Den Haag onder het SWV 2815 (SPPOH).

Passend onderwijs is er op gericht om alle leerlingen in het primair onderwijs zoveel als mogelijk thuisnabij te ondersteunen. Octant participeert in beide samenwerkingsverbanden op bestuurlijk niveau, SWV 2802 (dagelijks bestuur) en SWV 2815 (algemeen bestuur).

Samenwerking

Externe samenwerking

Octant is lid van de PO-Raad en Verus (samenwerkende christelijke schoolbesturen). De PO-Raad is de brancheorganisatie voor het primair onderwijs en behartigt de gemeenschappelijke belangen in het primair onderwijs.

Op lokaal niveau participeert Octant in het DOPN (Directeuren Overleg Pijnacker Nootdorp). De schooldirecteuren zijn lid. Daarnaast wordt met andere schoolbesturen samengewerkt in verschillende werkgroepen aan de realisering van het lokaal onderwijsbeleid in Pijnacker-Nootdorp.

Vanaf 2016 vormt Octant samen met 16 andere schoolbesturen uit de regio een vervangingspool, Pool West. Door het lerarentekort wordt samenwerken op het terrein van de vervanging van leraren steeds belangrijker.

Pool West is gehuisvest in het kantoorpand van Octant.

Strategische samenwerking

De kwaliteit van leraren en wetenschap en technologie zijn belangrijke pijlers van Octant. Op deze gebieden zijn we strategische samenwerking aangegaan met verschillende partners.

Wetenschap en technologie

Wetenschap en technologie maakt een belangrijk onderdeel uit van ons onderwijsaanbod. Binnen de opleidingsschool is een professionele leergemeenschap geformeerd die zich bezig houdt met wat wetenschap voor kinderen kan betekenen. Tevens neemt Octant deel aan internationaal onderzoek dat kijkt naar instrumenten om leraren beter in staat te stellen mobiele devices in te zetten bij hun lessen, het DEIMP-project ('Design and evaluating innovative mobiel pedagogies'). Onderdeel van het project is 'workshadowing', kijken bij collega-leraren in het buitenland dat voor 2019 op het programma staat.

Kwaliteit van leraren

De kwaliteit van leraren vinden we bij Octant belangrijk. Hier over nadenken begint al bij de

lerarenopleiding. Omdat Octant opleidingsschool is en partner van Talentum Haagland zijn wij voortdurend in overleg met Hogeschool Inholland en onze andere partners (SCO DELFT en PCPO Westland) over de kwaliteit -en dus ook de inhoud- van de lerarenopleiding. Verder participeert Octant in de Raad van advies voor de lerarenopleidingen van Hogeschool Inholland. Ook is Octant lid van een adviesgroep, geïnitieerd door de PO-Raad, die zich bezighoudt met de kwaliteit van het leraarschap en de opleidingen daartoe.

In samenwerking met onze partners en schoolbesturen in Den Haag organiseren we informatiebijeenkomsten om niet alleen havisten en vwo'ers te interesseren voor het vak van leraar maar ook geïnteresseerden die nu elders werkzaam zijn, zoals bij een bank.

Internationale samenwerking

In het kader van de wet- en regelgeving melden wij hier dat Octant evenwel geen onderdeel uitmaakt van een internationaal (samenwerkings-)verband.

Een
**Huisstijl-
boek**
uitgebreid met
handige sjablonen
binnen onze 365-

Alle leerlingen ontvingen een Octant
t-shirt.

Factsheet Merkactivatie

Het logo van **sbo
Prinsenhof**
is in lijn gebracht met de
overige al eerder
ontworpen schoollogo's.

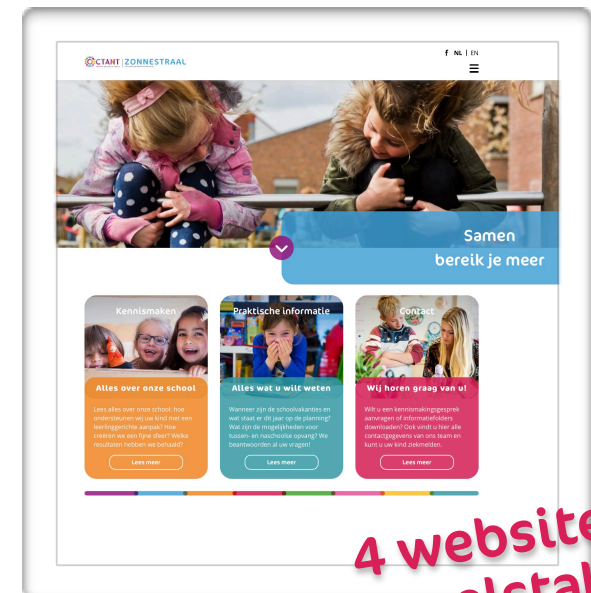
9 Merkambassadeurs die samenwerken als
het gaat om interne en externe
merkgerichtheid.

Onder leiding van **1 communicatie
adviseur** stelt het

Merkactivatieteam zich tot doel de
naamsbekendheid van de Octantscholen te
vergroten onder (toekomstige) ouders én potentële
nieuwe medewerkers.

**9 schoolgidsen
10 facebookpagina's
10 websites**

**4 websites
engelstalig**

Personeel

Lerarentekort

Voor Octant komt het lerarentekort niet onverwacht. In de afgelopen jaren zijn tal van initiatieven opgestart om als organisatie daarmee om te kunnen gaan. Voorbeelden zijn de start van onze eigen opleidingsschool Talentum Haagland, de aansluiting bij de vervangingspool Pool West en het participeren in allerlei samenwerkingsverbanden die nadenken over het tegengaan van het lerarentekort, zoals het initiatief Klassewerk in Den Haag.

In de praktijk zien we dat onze scholen erin zijn geslaagd om in het afgelopen jaar de basisformatie op orde te hebben. De groepen zijn bemenst. De vervanging van zieke leraren of leraren die willen nascholen, wordt steeds lastiger. Dit vraagt extra inzet van onze mensen, dat varieert van dagen extra invallen tot structureel meer werken. Soms worden groepen ook verdeeld wat niet bevorderlijk is voor de kwaliteit van het onderwijs.

Werkgelegenheid

Het totaal aantal leerlingen (excl. sbo Prinsenhof) is in 2018 gedaald met 2,4% t.o.v. 2017 en komt uit op 2.573 leerlingen. De daling is hiermee vergelijkbaar met die van de voorgaande twee jaren. In totaal tellen de negen Octantscholen 2.670 leerlingen. Dit betekent een stijging t.o.v. 2017 van 1,3%.

Een aantal scholen daalt in leerlingenaantal door de uitontwikkeling van Vinexlocaties waardoor het aantal kinderen in deze wijken terugloopt.

We verwachten in de komende jaren wel een lichte groei van het leerlingenaantal, deels ingegeven door extra woningbouw in de wijken Keijzershof, Centrum en Noord in Pijnacker. Voorzichtige groei wordt voorzien in Nootdorp omdat beide locaties van Regenboog in 2022 worden samengevoegd én de extra aantrekkingskracht van het kindcentrum.

Ook merkactivatie werpt voorzichtig vruchten af. De naamsbekendheid van de Octantscholen is waarneembaar vergroot. We zien dit terug in het aantal 4-jarigen dat verhoudingsgewijs tot de

bovenbouw is toegenomen. Stroomden in 2016 nog 288 jongste kinderen in, over 2017 en 2018 waren dit er gemiddeld 313.

Zoals eerder aangegeven is de Octant scholengroep uitgebreid met een negende school, sbo Prinsenhof. Deze school telt een kleine 100 leerlingen en zo'n 20 medewerkers.

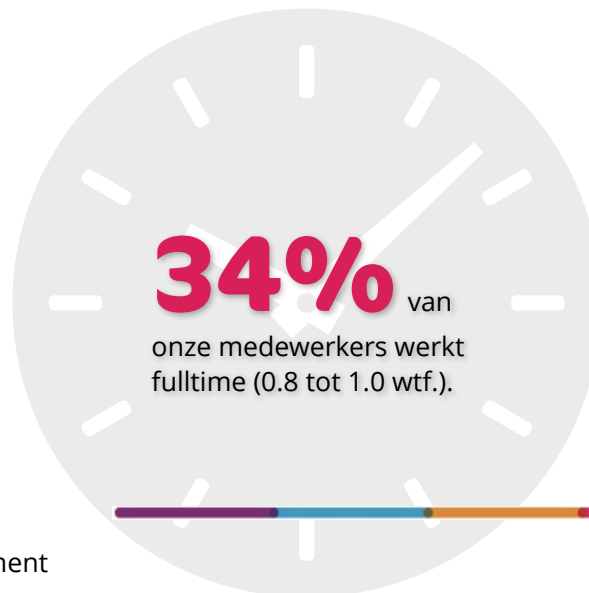
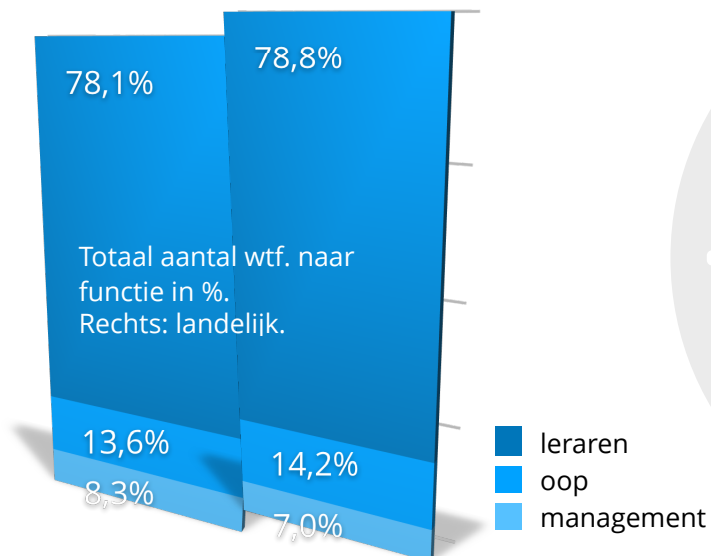
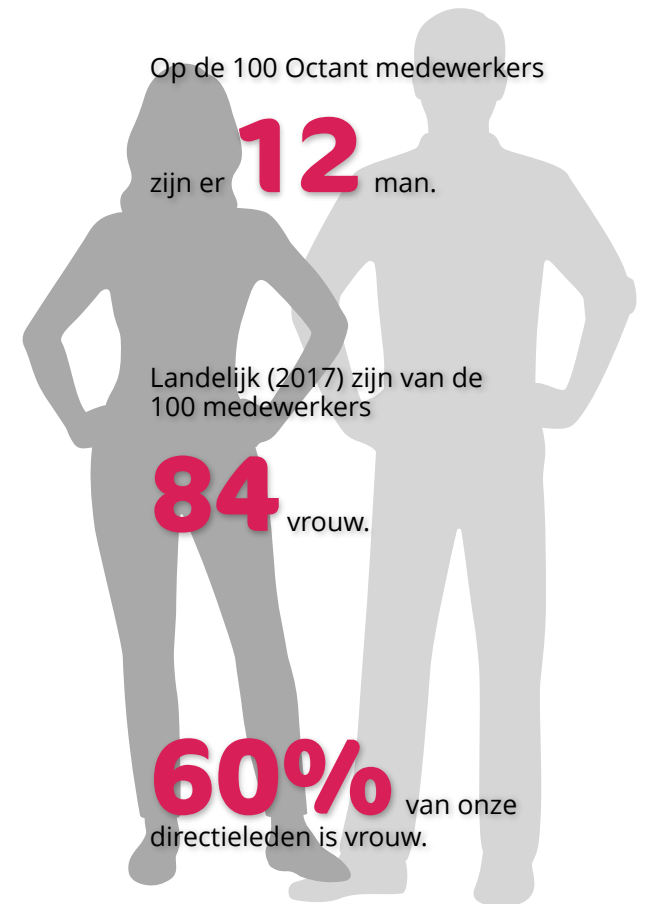
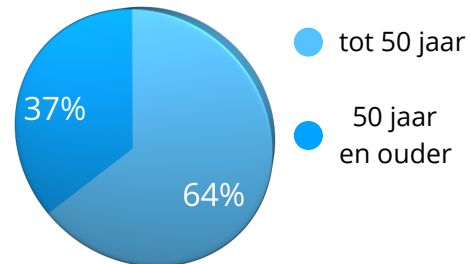
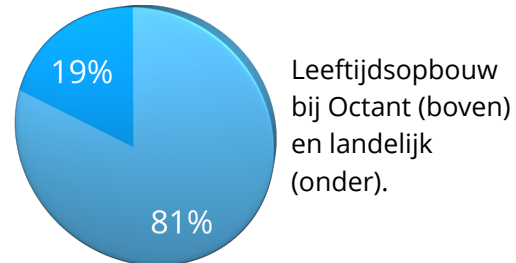
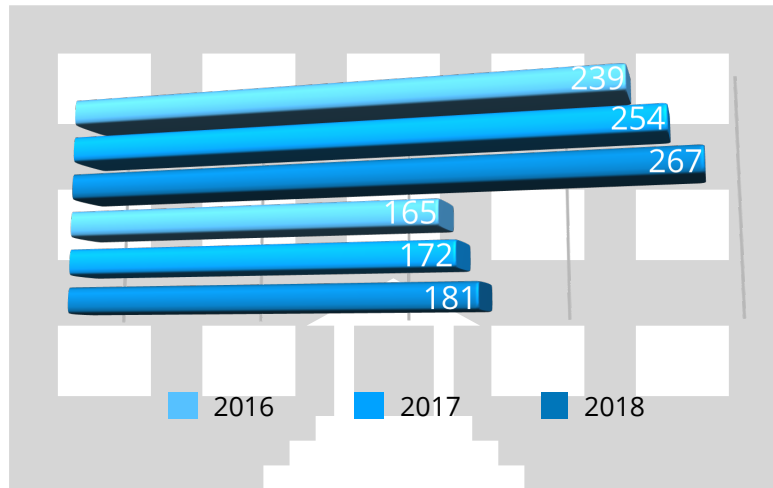
De gemiddelde bezetting in wtf. is over 2018 dan ook niet teruggelopen. Ook door de inzet van de *werkdrukverlagingsmiddelen* bedroeg deze over 2018: 181 (2017: 172 wtf).

Het aantal mannen bij Octant is stabiel gebleven op 12% maar ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Tegen de landelijke trend in is twee derde van de directieleden vrouw (landelijk: 52.6% -2017).

De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is licht gedaald door verhoudingsgewijs iets meer startende leraren en leraren in opleiding. In voorgaande jaren zagen we voornamelijk een verschuiving naar de leeftijdsgroep 30 tot 50 jarigen. Het aantal 50-plussers ligt beduidend onder het landelijk niveau.

Factsheet Personeel

De **werkgelegenheid** bij Octant
in aantal personen en in wtf.

Personeel

(vervolg blz. 10) Exclusief de middelen van de samenwerkingsverbanden bedroeg het percentage personele lasten als onderdeel van het totaal ontvangen bedrag aan Rijksmiddelen 87.4% (landelijk: 85% -2016).

Het natuurlijk verloop van medewerkers die Octant in 2018 hebben verlaten, was 13,5% (t.o.v. 2017: 12.7%). Dit betrof in totaal 36 personen. De laatste jaren zien we hier onder invloed van het lerarentekort en de daarmee ontstane vacatureruimte elders een toename.

We zien een verdere toename als het gaat om het percentage onderwijs ondersteunend personeel (OOP). Dit ligt nu op 14.2% en was een jaar eerder nog 11.4%. Deze toename is grotendeels verklaarbaar door een hogere inzet van leraren in opleiding en de inzet van extra OOP, gefinancierd vanuit de *werkdrukverlagingsmiddelen*.

Tot slot blijft het aantal fulltimers (0.8-1.0 wtf) stabiel. Bij medewerkers die 2 tot 4 dagen werken, zien we wel een stijging van de gemiddelde wtf. Door het lerarentekort wordt op medewerkers vaker een beroep gedaan om extra te komen werken.

Ziekteverzuim blijft laag

Landelijk bedraagt het ziekteverzuimpercentage 6,0% (2017). Het ziekteverzuimpercentage bij Octant is ten opzichte van 2017 gedaald naar 2.76% (2017: 3,29%). Dit percentage ligt ver onder het landelijk gemiddelde en voldoet daarmee aan de blauwe norm die Octant zichzelf gesteld heeft.

Ook de meldingsfrequentie is laag te noemen: 0,77 (t.o.v. 2017: 0.62). Landelijk ligt dit percentage op 1.0.

De meldingsfrequentie is het gemiddelde van het aantal ziekmeldingen per medewerker in een jaar.

De toename van de meldingsfrequentie is grotendeels toe te schrijven aan de griep-epidemie van begin 2018.

Naast een goed verzuimbeleid zeggen deze cijfers ook iets over het werkklimaat op de Octantscholen. Ondanks het lerarentekort en de daarmee gepaard gaande toegenomen werkdruk blijft het ziekteverzuim laag.

Acties bij Octant

Ook in 2018 hebben veel Octant medewerkers deelgenomen aan de landelijk en regionaal georganiseerde protestacties. Het schoolbestuur gaf haar volledige medewerking om het personeel in staat te stellen aan de protestacties deel te nemen. Hierdoor waren de meeste scholen tijdens de acties gesloten.

Ouders hebben veelal begrip getoond voor de acties die geresulteerd hebben in het ophogen van de salarisschalen voor leraren. Het doel om gelijkgesteld te worden met het voortgezet onderwijs is helaas nog niet bereikt. Wel begint er spanning te ontstaan als het gaat om de hoogte van de salarissen voor het OOP en het management. Het meest duidelijk wordt dit als men kijkt naar het verschil tussen de functies adjunct-directeur en Leraar-11.

De verwachting is dat hier aandacht voor zal zijn bij het afsluiten van een nieuwe cao in 2019. Dit zal wel een verdere toename van de personele lasten betekenen zonder dat daar extra Rijksinkomsten tegenover staan.

Factsheet Personeel (2)

Van de **206** Octant leraren is

34% leraar-L11.

Bij Octant ben je leraar-L11 wanneer je academisch geschoold bent of je gespecialiseerd hebt d.m.v. een post-hbo opleiding.

7.8
Octant

7.7
Landelijk

8.2
Octant

8.1
Landelijk

De tevredenheid van ouders over de sfeer op de Octantscholen.

Onze leerlingen geven de Octantschool

een **8.2**. Andere scholen krijgen een **8.0**. Onze leraren worden

beloond met een **9.0**. Andere leraren krijgen een **8.8**.

Het ziekteverzuim bedraagt bij Octant

2,76%

6,0%

is het landelijke percentage.

6.0

Octant

Rapportcijfer ervaren werkdruk.

Landelijk

5.7

Onderwijs en kwaliteit

Tevredenheidsonderzoeken

Octant doet regelmatig (tweejaarlijks) onderzoek naar de tevredenheid onder leerlingen, ouders en medewerkers. In 2019 wordt een leraartevredenheidsonderzoek gehouden.

In 2018 zijn zowel ouders als leerlingen bevestigd. Bij beide onderzoeken scoren de Octantscholen op hoofdpunten grotendeels boven de landelijke benchmark. We zijn dan ook blij met deze getoonde waardering voor de Octantscholen.

Ouders

Best scorende hoofdpunten

1. Sfeer: 8.2 (8.1)
2. Onderwijs: 8.1 (8.0)
3. Schoolleiding: 8.0 (7.8)

Slecht scorende hoofdpunten

1. Toetsen: 7.1 (7.2)
 2. Voorzieningen: 7.7 (7.7)
 3. Sociaal-emotioneel: 7.7 (7.6)
- (-) = Landelijke benchmark.

Leerlingen

Best scorende deelaspecten:

1. De leraar geeft goed les: 9.4 (8.7)
2. De leraar kan goed uitleggen: 9.2 (9.2)
3. Welbevinden - Genoeg vriendjes: 9.2 (9.1)

Slecht scorende deelaspecten:

1. Leren betrouwbare informatie vinden op het internet: 6.4 (6.8)
2. Aantal computers: 6.5 (5.6)
3. Leuk schoolplein: 7.1 (7.7)

Kwaliteitszorg en het Ambitieplan

In 2018 zijn we gestart met de voorbereidingen voor een nieuw ambitieplan. Onder begeleiding van Twynstra Gudde is aan de hand van diepte interviews gekeken naar wat er van het huidige ambitieplan terecht is gekomen en onderzoek gedaan naar wijze waarop het volgende plan tot stand zou moeten komen. De conclusie is dat Octant niet een hele andere weg wil opslaan. We willen juist datgene wat in de afgelopen jaren succesvol bleek, behouden en verder verdiepen en verbreden. Wel willen we onderscheidend blijven als scholengroep en het dynamische karakter van ons onderwijs behouden.

De routekaart naar het nieuwe Ambitieplan 2019-2023 kent vijf fasen waar iedere keer opnieuw de verdieping op de scholen plaatsvindt. Het eerste gedeelte (3 fasen) gaat over trends en doelen, het tweede gedeelte (2 fasen) gaat over focus en plannen. Eind 2018 is het concept gereed gekomen, begin 2019 wordt door middel van spiegelsessies bekeken of de juiste richting is gekozen en zal het plan verder worden aangescherpt.

Onderwijs en kwaliteit

Passend onderwijs

Voor Octant is 'passend onderwijs' gewoon goed onderwijs voor alle leerlingen. In de samenwerkingsverbanden waarbinnen Octant participeert is nauwelijks sprake van thuiszitters.

Problemen op het gebied van zorgplicht zijn tot nu toe uitgebleven. De Octantscholen dragen bij aan het lage verwijzingspercentage richting het so en sbo.

We merken dat er steeds meer aandacht is voor (zeer) makkelijk lerende leerlingen. Sinds het voorjaar van 2018 is Fontein BPS-gecertificeerd en is daarmee een begaafdheidsprofielschool geworden. De kennis en vaardigheden die hier worden opgedaan dienen als voorbeeld voor de overige Octantscholen.

Het platform Begaafdenonderwijs willen we uit laten groeien tot een expertise-platform waardoor op termijn inclusief onderwijs mogelijk moet worden als het gaat om ons aanbod voor (zeer) makkelijk lerende leerlingen.

sbo Prinsenhof

SCOH heeft op 1 augustus 2018 sbo Prinsenhof bestuurlijk overgedragen aan Octant. Vanaf dit moment is Octant verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit. Ons doel is de school uit te laten groeien tot een expertisecentrum voor onderwijs en ondersteuning. Dit moet in 2023 gerealiseerd zijn.

Inmiddels is er met het samenwerkingsverband PPO Delfland en de gemeente Pijnacker-Nootdorp een intensieve samenwerking tot stand gekomen om deze doelstelling te kunnen verwezenlijken. Inmiddels is een 0-meting gehouden om te bekijken of de basiskwaliteit op orde is. En dat is het geval.

Sinds bekend werd dat de school een Octantschool zou worden, neemt het leerlingenaantal sneller toe van ca. 90 leerlingen naar 125 leerlingen op 1 augustus 2019. Het schoolgebouw kan niet meer leerlingen huisvesten.

Inspectie voor het Onderwijs

De Inspectie voor het Onderwijs heeft Octant in 2016 voor het laatst bezocht. Hierna houden wij de inspectie jaarlijks op de hoogte van de onderwijskwaliteit op onze scholen. Ook in 2018 hebben alle Octantscholen het basisarrangement toegekend gekregen. De basiskwaliteit is op orde. Wij verwachten in de loop van 2019 de inspectie weer te mogen ontvangen.

Register leraren en directeurs

Onze schooldirecties zijn RDO-gecertificeerd. Verder heeft Octant in 2018 basisgegevens van de leraren doorgegeven die nodig zijn voor het goed inrichten het Lerarenregister. Daar de wettelijke verplichting om hieraan deel te nemen is weggefallen zetten wij vooral in op ons eigen *bekwaamheidsdossier* en promoten wij deelname aan het register niet meer actief.

Onderwijs en kwaliteit

Octant Kijkwijzer

Octant heeft haar eigen (HGW) Kijkwijzer ontwikkeld. Met dit instrument kunnen leraren hun eigen ontwikkeling volgen bij het handelingsgericht werken. Belangrijk, omdat Octant bij haar kwaliteitsbeoordelingen van leraren uitgaat van een voldoende beoordeling op de didactische en pedagogische competentieonderdelen.

De Kijkwijzer is in de eigen organisatie getest. En is gekoppeld aan de *gesprekkencyclus*. De afspraak is dat iedere leraar minstens een keer per jaar gevolgd wordt aan de hand van deze Kijkwijzer, die inmiddels ook digitaal in te vullen is.

De Kijkwijzer kan ook als beoordelingsinstrument worden ingezet. Inmiddels zijn we toe aan de 3e versie die rekening houdt met de indeling start-, basis- en vakbekwaam op de niveau's L10 en L11. De aan de Kijkwijzer gekoppelde gesprekkencyclus wordt ook herzien en krijgt in 2019 een digitale versie.

Klachtenregeling

Octant hanteert het 'Model Klachten-regeling' zoals die door Verus is opgesteld. Hierdoor is de stichting verplicht aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs PO in Utrecht.

Ook in 2018 heeft de Landelijke Klachtencommissie geen klachten behandeld. De klachten die ontvangen zijn, werden op stichtingsniveau afgehandeld. Dit waren er in totaal acht (2017: zes).

Twee klachten zijn binnengekomen over het plaatsingsbeleid op twee Octantscholen. In een geval betrof het de wachtlijst die een van de scholen moet hanteren en de andere klacht betrof een tussentijdse plaatsing in een groep waarvan het maximaal aantal leerlingen was bereikt. In beide gevallen is een plaats op andere Octantscholen aangeboden.

Ook is een klacht binnengekomen over het niet juist hanteren van de sollicitatiecode. Octant heeft hiervoor haar excuses aangeboden.

De *#schoolfie* campagne, die plaatsvond in het voorjaar van 2018, heeft veel losgemaakt. Zowel onder ouders als onder medewerkers. De campagne riep leerlingen op om via social media een creatieve bijdrage te posten met hun Octant t-shirt in de hoofdrol. Vragen die hierover werden gesteld zijn zowel mondeling als schriftelijk beantwoord.

Ondanks het succes van de campagne, er was sprake van een hoge deelname, is Octant eerder dan was voorzien met de actie gestopt. Over de actie zelf zijn twee klachten binnengekomen, waarvan een mondeling.

De overige klachten betrof de inloop bij de start van de schooldag en de daarbij behorende regels en de onvrede over de geboden extra ondersteuning. Tot slot zijn twee klachten afgehandeld die betrekking hadden op twee medewerkers van Octant.

Deze zeven **platforms**
willen in **2023** expertise-
platforms zijn.

kwaliteitsondersteuners

rekenspecialisten

taalspecialisten

gedragsspecialisten

specialisten begaafdheid

schoolopleiders

specialisten o-ict &
wetenschap en technologie

Het aanbod voor **startende
leraren** bestond uit de leermodule
ouderbetrokkenheid en intervisietrajecten.

Factsheet Academie

Aanbod 2018

AVG - Trainingen

Parnassys-trainingen

Velon opleiding voor schoolopleiders

Kanjertrainingen A, B en C

Specialist Wetenschap & Technologie

Schoolleidersopleiding

Onderwijsproeverij Mark Mieras

Begeleidingsvaardigheden Praktijkbegeleiders

Leergang Schoolopleiders

Schoolgebouwen

Nieuwbouw

De komende jaren staan in het teken van nieuwbouw. In 2022 krijgt Vlinderboom de beschikking over een geheel nieuw gebouw.

Het gebouw van Beatrix wordt twee keer zo groot. Dit is nodig omdat er veel belangstelling voor de school bestaat.

Eerder was gemeld dat het gebouw van Kindcentrum Regenboog gerenoveerd zou worden. Nu is besloten om de school te verplaatsen naar de overkant waar ruimte is voor nieuwbouw. Onderdeel van dit nieuwe complex wordt ook de Jan Janssenspothol.

Door wijziging van het oorspronkelijke plan wordt het complex een jaar later dan gepland, in 2022 opgeleverd.

Zowel in Vlinderboom als Regenboog wordt kinderopvang gerealiseerd. Het gebouw van Beatrix wordt te groot om daar ook nog kinderopvang te kunnen realiseren. Wel zal er ruimte zijn voor naschoolse opvang.

Kosten onderhoud

Het onderhoud aan de schoolgebouwen is grotendeels conform de opgestelde MOP's uitgevoerd. Voor wat betreft het preventief onderhoud (direct ten laste van de exploitatie) bedroeg dit € 99.833.

De hoogte van het cyclisch onderhoud (ten laste van de voorziening onderhoud) was € 155.256.

Dit onderhoud is als volgt over de scholen verdeeld:

Triangel € 26.518

Vervangen vloer toiletgroep, ontruimingsbrandmeldinstallatie en inbraakcentrale.

KC Regenboog € 8.188

Vervangen inbraakcentrale.

Schatkaart € 35.456

Vervangen radiatoren, ontluchters en herstellen leidingwerk, binnenschilderwerk en vervangen rubbertegels.

Beatrix € 19.816

Herstel plafondplaten entree en levering zonneschermen.

Fontein € 33.500

Herstelwerkzaamheden toiletgroepen, vervangen riolering, vervangen noodverlichting en inbraakcentrale, buitenschilderwerk.

Ackerweide € 6.144

Vervangen inbraakcentrale.

Zonnestraal € 23.100

Buitenschilderwerk en vervangen inbraakcentrale.

Vlinderboom € 2.534

Aanbrengen intercom.

Scholenbeheer

Het beheer van de schoolgebouwen wordt decentraal uitgevoerd op basis van een meerjaren onderhoudsplan (MOP). De schooldirecteur is hiervoor verantwoordelijk. WPS Scholenbeheer ondersteunt Octant in het planmatig onderhoud van de schoolgebouwen. De plannen worden jaarlijks aangepast.

Factsheet Ambitie 1

Vijf strategische doelen

2018 is het laatste jaar van het Ambitieplan uit 2013. De *Ambitiefactsheets* laten een beeld zien hoever we zijn gekomen met de verwezenlijking van onze ambities.

Ambitie 1

‘Octantscholen voeren de nieuwe missie en visie door en opereren met dezelfde kernwaarden.

Er blijft ruimte voor de eigen identiteit van de scholen. Onze gezamenlijke identiteit stralen we uit met trots. Ook behouden we de huidige goede sfeer en bouwen dit verder uit. Met elkaar gaan we onze ambities realiseren.’

interne merkgerichtheid

(Boven) ‘Een dopper voor een topper’ op de ‘Dag van de leraar’.

Na de Winterfair in januari was er in december de kerstmarkt bij AH in Pijnacker (rechts).

externe merkgerichtheid

(links) Octantscholen presenteren zich tijdens de ‘Ackerswoude fair’ in het najaar.

Ook participeren we in Klassewerk (Den Haag) om meer leraren te werven. (rechts) Een bijeenkomst voor zij-instromers.

#Schoolfie actie waar leerlingen foto's en filmpjes konden opsturen (rechtsonder).

Factsheet Ambitie 2

Ambitie 2

‘Octant blijft financieel gezond en groeit autonoom door partnerships. Octant realiseert een toenemend marktaandeel.’

De **#schoolfie actie**

leverde bijna 160 inzendingen op. Elke inzending via social media had een bereik van meerdere ontvangers waarmee de naamsbekendheid van Octant is vergroot. Het aantal volgers via Facebook is in 2018 vergroot

van 177 naar **234**. Het werven van leraren en schooldirectieleden verloopt via social media en is succesvol te noemen. Voorbeelden hiervan zijn: werving directeur Fontein (Bereik:

5.700 views), winnares #schoolfie campagne (Bereik: 1.000 views, Informatieavond over pesten (Bereik: 1.400 views).

Groeiende organisatie

De Octantscholen zijn financieel gezond en maken verantwoorde keuzes. Een voorbeeld is de investering in Schatkaart om enerzijds het leerlingenaantal te doen laten toenemen en anderzijds een ‘proeftuin’ te realiseren waar Octant kennis en ervaring opdoet als het gaat om gepersonaliseerd leren. De school is in augustus 2018 als de eerste Kunskapsskolan basisschool in de regio van start gegaan. Wanneer we naar het leerlingenaantal kijken loopt de school in maart 2019 een jaar voor op de gestelde doelstelling.

Met de investeringen in ‘merkactivatie’ zien we het aantal 4-jarigen over het geheel toenemen in termen van marktaandeel en in de verhouding in leerlingaantallen voor onderbouw en bovenbouw.

We verwachten in de komende jaren een stabilisatie van het leerlingenaantal. De daling van het aantal kinderen in Ypenburg, Nootdorp en Delfgauw zet door. Dit betekent ook dat het leerlingenaantal op deze scholen zal blijven dalen. Kindcentrum Regenboog groeit wel. Hier

speelt waarschijnlijk toekomstige nieuwbouw een rol en de realisering van het kindcentrum.

Tegenover deze daling staat groei van Vlinderboom, in de nieuwe wijk Keijzershof. Ook de vertraging in de daling van het leerlingenaantal op Ackerweide heeft hiermee te maken. Vlinderboom zal in de komende jaren blijven groeien omdat de nieuwbouwwijk nog niet is uitontwikkeld.

De belangstelling voor Beatrix is onverminderd groot. Pas bij de realisering van nieuwbouw in 2022 kan de school pas verder groeien. Daarom hanteert de school nog steeds een wachtlijst. De druk op de school zal verder toenemen door (beperkte) nieuwbouw in *noord* en het centrum van Pijnacker.

Met ‘Samen bereik je meer’ geloven we ook in de groei van de Octant medewerkers. We denken hierdoor nog beter in staat te zijn het formele en informele leren te kunnen faciliteren omdat men van en met elkaar wil leren. De extra investeringen in de Octant Academie en platforms verdienen zich zo in termen van onderwijskwaliteit terug.

blauwe norm

Octant hanteert de *blauwe norm*. Een norm die zowel op stichtings- als schoolniveau gebruikt wordt en is de Octant kwaliteitsnorm voor bijvoorbeeld de tussen- en eindopbrengsten, het ziekteverzuim-percentage bij leraren of het aantal leraren-L11.

De blauwe norm stellen we dus zelf, uiteraard beargumenteerd, vast. Bij die vaststelling vragen we onszelf af wat haalbaar is en of met de blauwe norm voldoende ambitie getoond wordt. De enige restrictie die we ons bij het bepalen van de blauwe norm opleggen is dat deze norm nooit onder wat landelijk van ons geëist wordt, mag komen te liggen.

Ambitie 3

‘Een duurzame onderwijsverbetering staat centraal. Hiervoor hanteren wij een eigen blauwe norm, een kwaliteitsstandaard hoger dan de inspectienorm. Deze standaard zorgt tegelijkertijd voor groei in kwaliteit van leerlingen, leraren en bestuur.’

Factsheet Ambitie 3

25-30 studenten

9 leraren in opleiding

(9 leerwerk studenten, 1 zij-instromer, 2 lio'ers)

12 startende leraren

49 praktijkbegeleider

7 schoolopleiders

Talentum Haagland is een samenwerking tussen **Hogeschool Inholland - SCO Delft - PCPO Westland - Octant**

Opleidingsschool

Talentum Haagland is de opleidingsschool waar jaarlijks 80 studenten hun opleiding volgen tot leraar basisonderwijs. De Octantscholen nemen zo'n 25 tot 30 studenten voor hun rekening.

Onderwijsinspectie

Het vierjaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van scholen is behoorlijk veranderd. Het schoolbestuur wordt aangesproken op de onderwijskwaliteit van de scholen. Het onderzoek van de Inspectie voor het onderwijs vindt dan ook bij alle Octantscholen tegelijk plaats.

In 2015 was Octant een van de eerste besturen die op deze wijze beoordeeld werd. Het eindoordeel was een maximale score op alle onderdelen, inclusief financiën.

Een nieuwe beoordeling wordt in 2019 verwacht.

Factsheet Ambitie 4

Ambitie 4

'Vaardigheden voor de 21e eeuw. Denk aan digitale vaardigheden, onderzoekend leren en talentontwikkeling. Hiermee sluiten wij aan bij het bestuursakkoord 'Primair Onderwijs 2020'.

Weekend van de wetenschap

Het XperiO opende ook tijdens het *weekend van de wetenschap 2018* haar deuren.

Wetenschap en technologie

De Octantscholen hebben de 21e eeuwse vaardigheden omarmd. Vooral de leraar-specialisten wetenschap & technologie (w&t) hebben hieraan bijgedragen. Zij werken onderling samen in het platform w&t waar vanaf 2019-2020 de samenwerking wordt gezocht met het platform van de onderwijskundig ict-ers.

Iedere school heeft een leerlijn digitale vaardigheden voor de leerlingen opgezet die passend is bij de context van de school. In de tevredenheidsspeiling van de leerlingen wordt aangegeven dat zij tevreden zijn met het aantal digitale devices in de school, maar de toepassing en het gebruik ervan door de leraren kan volgens hen nog beter.

Schatkaart is ons voorbeeld van gepersonaliseerd leren en de inzet daarbij van digitale leermiddelen. Triangel zet een project op waarbij ouders in de bovenbouw gevraagd wordt een laptop of tablet van huis mee te geven (bring-your-own-device), zodat de school over meer devices kan beschikken. Momenteel kunnen de scholen over 1 device per 4 leerlingen

beschikken. Op schoolniveau ligt deze verhouding nog hoger omdat de devices die in eigen beheer zijn aangeschaft niet zijn meegerekend.

Octant neemt deel aan een internationaal onderzoek (DEIMP-project) waar gekeken wordt naar de inzet van mobiele devices door leraren. Onderdeel van dit project is ook het kijken naar goede voorbeelden in andere Europese landen.

Octant heeft een tweetal ontdeklabs ingericht: **XperiO-Ackerweide** (Scope op ict en onderzoekend leren) **XperiO-Zonnestraal** (Scope op duurzaamheid en ontwerpnd leren).

De ontdeklabs hebben in 2018 **138** groepen

en meer dan **3.000** leerlingen ontvangen en **4x** groepen bestuurders en schooldirecties en een lerarenopleiding.

Factsheet Ambitie 5

Ambitie 5

'We worden gezien als partner in de vorming van kindcentra en is daarmee een belangrijke schakel in de keten met partners als kinderopvang, welzijns- en sportinstellingen. Slimme verbindingen maken, daar gaan we voor. Zo versterken we het innovatieve en inhoudelijke vermogen van Octant.'

KINDCENTRUM REGENBOOG
christelijk basisonderwijs & kinderopvang

Kindcentrum

De Octant Kindcentra zoals bij Regenboog worden vorm- en inhoud gegeven op basis van drie principes: een visie, een team en een aansturing. Een bijzondere ontwikkeling omdat in Nederland er tot nu toe nog maar weinig integrale kindcentra gevormd zijn die op basis van deze principes werken.

De vorming van kindcentra in de gemeente Pijnacker-Nootdorp is realiseerbaar door extra investeringen in huisvesting door de gemeente en de samenwerking tussen schoolbesturen en kinderopvangorganisaties.

De doorontwikkeling van ons eerste kindcentrum, *Kindcentrum Regenboog*, heeft vertraging opgelopen door bestuurlijke wisselingen bij onze partner Skippy-Pepijn. Door de voorziene nieuwbouw in 2022 en de tussentijdse verhuizing van een deel van Regenboog komt het project in 2019 weer in een stroomversnelling terecht. Zo is nu duidelijk dat de kinderopvang zal bestaan uit peuteropvang, hele dagopvang en naschoolse opvang.

De voorbereidingen voor een *kindcentrum Ackerweide* zijn ook opgestart. Zo is er ruimte gecreëerd voor:

- peuteropvang;
- hele dagopvang;
- naschoolse opvang.

In principe zijn deze afspraken ook gemaakt voor Zonnestraat. Daar vinden nu verkennende gesprekken plaats met Triodus. Zowel voor Zonnestraat als Fontein blijft huisvesting een aandachtspunt. Dit geldt ook voor Beatrix. Gelukkig kan hier de samenwerking gezocht worden met de kinderopvanglocatie van Skippy-Pepijn tegenover de school.

Principeafspraken zijn ook in Delfgauw gemaakt tussen Triangel en de twee andere basisscholen Spectrum en Meander en de kinderopvang. In samenwerking is daar ook peuteropvang, hele dagopvang en naschoolse opvang mogelijk. Zoals de afspraken er nu liggen gaat deze samenwerking vanaf januari 2020 van start.

Financieel Jaarverslag

Begroting 2018

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 6.706. Uiteindelijk is het boekjaar 2018 afgesloten met een positief resultaat van € 65.456, een verschil van € 72.162 met de begroting. Het negatieve resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 119.716. Bij het onderdeel *Afwijkende rubricering* is een vergelijking gemaakt en zijn de belangrijkste verschillen gespecificeerd.

Financiële positie op balansdatum 31 december 2018

De balans is een momentopname van de vermogensstructuur van een organisatie. Het volgende overzicht laat de financiële situatie op 31 december 2018 zien in vergelijking tot de situatie van het jaar daarvoor.

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Immateriële vaste activa	0	0	Eigen vermogen	5.140.428	4.938.465
Materiële vaste activa	1.764.398	1.837.993	Voorzieningen	1.468.588	1.290.476
Financiële vaste activa	727.059	733.458	Langlopende schulden	0	0
Voorraden	0	0	Kortlopende schulden	1.707.449	1.942.537
Vorderingen	1.031.855	1.242.180			
Effecten	0	0			
Liquide middelen	4.793.153	4.357.847			
Totaal activa	8.316.465	8.171.478	Totaal passiva	8.316.465	8.171.478

Toelichting - Activa

De materiële vaste activa zijn in 2018 gedaald ten opzichte van 2017 met € 73.595. Oorzaken zijn investeringen voor een totaalbedrag van € 303.695 en reguliere afschrijvingen ter waarde van € 514.415. Verder is per 1 augustus 2018 sbo Prinsenhof overgedragen van SCOH naar Octant en is de inventaris van de school overgenomen tegen de boekwaarde van € 137.125 (1 augustus 2018).

De financiële activa is in 2018 ten opzichte van 2017 gedaald met € 6.399. Dit komt door het aankopen van effecten (€ 764.796) en de verkoop van effecten (€ 760.110). Deze aan- en verkopen zijn uitgevoerd omdat in 2018 de manier van beleggen is omgezet van Rabo Select Beleggen naar Rabo Beheerd Beleggen. Het koersresultaat liet per 31 december 2018 een verlies van € 37.149 zien. Dit is echter een momentopname en inmiddels is het koersverlies begin 2019 al bijna weer ingelopen. Verder is er een bedrag opgenomen van € 26.064 voor een te ontvangen transitievergoeding.

Financieel Jaarverslag

Toelichting (vervolg)

De vorderingen zijn in 2018 ten opzichte van 2017 gedaald met € 210.325. Dit komt met name doordat het debiteurensaldo € 313.418 lager is in 2018 ten opzichte van 2017. Daarentegen waren de overige vorderingen € 103.093 hoger in 2018 ten opzichte van 2017 door met name hogere vooruitbetaalde facturen en vorderingen Rijksbijdragen OCW.

Passiva - Het eigen vermogen is in 2018 gestegen met € 201.963. De verdeling van het resultaat en de overige mutaties (2018) en het resultaat 2017 naar de reserves in het eigen vermogen is als volgt:

Activa	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Resultaatverdeling		
Algemene reserve	171.016	167.561
Bestemmingsreserve Herfstakkoord	0	-289.583
Bestemmingsreserve Schoolfonds	63.038	-16.206
Bestemmingsreserve Privaat	-38.443	18.512
Herwaarderingsreserve activa	6.352	0
Totaal	201.963	-119.716

Eigen vermogen en voorzieningen

De stijging van het eigen vermogen over 2018 wordt veroorzaakt door de toevoeging van het positieve resultaat over 2018 van € 65.456 aan de reserves. Bij de overdracht van sbo Prinsenhof aan Octant zijn de reserves van de school conform afspraak met SCOH ingebracht bij Octant. Door deze inbreng is het eigen vermogen in 2018 gestegen met € 136.507.

Octant is eigenrisicodragers. Omdat Octant zelf de eerste twee jaar de vervangingskosten bij ziekteverzuim en andere verlopen betaalt, is een voorziening gevormd voor mogelijke risico's. Deze voorziening is in 2018 ten opzichte van 2017 gestegen met € 28.376.

De onderhoudsvoorziening is gestegen met € 194.744 in 2018 t.o.v. 2017. Dit komt onder andere door een lagere onttrekking in 2018 van € 174.174 dan begroot. In 2019 zal nog een deel van deze onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd die gepland stond voor 2018.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn in 2018 gedaald met € 235.088 omdat de vooruit ontvangen bedragen € 311.025 lager zijn in 2018 ten opzichte van 2017. Daarentegen waren de overige kortlopende schulden € 75.937 in 2018 hoger ten opzichte van 2017. Dit komt mede door hogere nog te betalen belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenpremies.

Financieel Jaarverslag

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Verschil	Realisatie 2017	Verschil
Baten					
Rijksbijdragen OC&W	14.614.537	12.885.355	1.729.182	13.244.321	1.370.216
Overige overheidsbijdragen	151.832	117.784	34.048	214.655	-62.823
Overige baten	703.238	308.636	394.602	649.245	53.993
Totaal baten	15.469.607	13.311.775	2.157.832	14.108.221	1.361.386
Lasten					
Personele lasten	12.085.201	10.564.825	1.520.376	10.993.378	1.091.823
Afschrijvingen	514.415	431.000	83.415	483.101	31.314
Huisvestingslasten	1.156.486	1.113.301	43.185	1.098.702	57.784
Overige instellingslasten	1.609.606	1.218.455	391.151	1.680.549	-70.943
Totaal lasten	15.365.708	13.327.581	2.038.127	14.255.730	1.109.987
Saldo baten en lasten	103.899	-15.806	119.705	-1.471.509	251.408
Financiële baten en lasten	-38.443	9.100	-47.543	27.793	-66.236
Netto resultaat	65.456	-6.706	72.162	-119.716	185.172

Tabel - Vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van de gerealiseerde en begrote baten en lasten voor 2018 en gerealiseerde baten en lasten voor 2017.

Analyse 2018

In 2018 is het resultaat ten opzichte van de begroting 2018 gestegen met € 72.162.

Het resultaat werd positief beïnvloed door:

- een hogere Rijksbijdrage OCW (extra gelden nieuwe cao, extra groei, werkdrukverlagingsmiddelen en hogere inkomsten prestatiebox).
- de overdracht van sbo Prinsenhof (hogere Rijksbijdrage).
- hogere subsidies OCW voor *Eerste opvang vreemdelingen en bijzondere bekostiging asielzoekers* en subsidie *Zij-instroom*.
- een hogere bijdrage van de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. De hogere uitgaven van de arrangementen zijn terug te vinden onder de overige instellingslasten.
- een eenmalige bijdrage van de gemeente Pijnacker-Nootdorp voor de internationale schakelklas.
- hogere overige baten (hogere verhuuropbrengsten, opname van derdengelden in de exploitatie en ontvangen gelden voor de opleidingsschool). De uitgaven van de derdengelden zijn terug te vinden onder de overige kosten.
- lagere personele uitgaven hadden betrekking op een hogere vrijval saldo Eigenrisicodragerschap en jubileumvoorziening.

Financieel Jaarverslag

sbo Prinsenhof

Per 1 augustus 2018 is sbo Prinsenhof overgegaan van SCOH naar Octant. De overnameprijs is bepaald door de boekwaarde van de materiële vaste activa per 31 juli 2018 onder aftrek van de opgebouwde reserves van sbo Prinsenhof per 31 december 2017 en bedraagt € 24.143.

Ook is afgesproken dat mutaties in de cijfers, zoals nabetalings of nagekomen facturen onderling worden verrekend. Na verrekening is dit een door Octant te betalen bedrag van € 47.613.

Het grootste deel hiervan heeft betrekking op een nabetaling Rijksbijdragen over schooljaar 2017-2018 die Octant onterecht ontvangen heeft.

De cijfers van sbo Prinsenhof over de periode 1 augustus 2018 tot en met 31 december 2018 laat een positief resultaat zien van € 43.048. Deze cijfers zijn verwerkt in het jaar 2018 en zorgen voor een afwijking op de begroting 2018.

Het resultaat werd negatief beïnvloed door:

- hogere salarissen als gevolg van een nieuwe cao-po, extra werkdrukverlagingsmiddelen en kleine uitbreidingen bij diverse scholen t.o.v. de begroting en een dotatie voorziening langdurige zieken.
- de overdracht van sbo Prinsenhof zijn de salarissen hoger dan begroot.
- hogere kosten inhuur derden door tijdelijke inzet van uitzendkrachten en interim-directeuren.
- hogere afschrijvingskosten, met name voor ICT.
- hogere huisvestingslasten, vooral veroorzaakt door de overdracht van sbo Prinsenhof, kosten preventief onderhoud, groene schoolplein en schoonmaakkosten die hoger waren dan begroot.
- hogere overige instellingslasten, met name veroorzaakt door de opname van derden-gelden in de exploitatie. De ontvangsten hiervan zijn terug te vinden onder de overige baten. Hogere accountantskosten vanwege de begeleiding van de overname van sbo Prinsenhof. En verder door hogere arrangementskosten. Tegenover de hogere

arrangementskosten staan ook hogere inkomsten vanuit het samenwerkingsverband. Tenslotte zijn de overige instellingslasten ook hoger door de overname van sbo Prinsenhof.

- hogere uitgaven voor leermiddelen en dan met name digitale leer-en hulpmiddelen.
- hogere uitgaven voor ICT met name door uitgevoerde projecten Sharepoint en Office 365.
- een lager saldo financiële baten en lasten.

Uitzendkrachten

In 2018 bedragen de kosten voor inhuur derden en uitzendkrachten € 409.716. Dit is een overschrijding van € 242.116 ten opzichte van de begroting 2018. Deze overschrijding wordt veroorzaakt doordat het steeds lastiger wordt om voor goede vervanging te zorgen en de gestegen uurtarieven voor uitzendkrachten.

In het totaal bedrag van de uitzendkrachten is onder andere de inhuur opgenomen van een interim-directeur bij Vlinderboom (februari tot en met december) en een interim-directeur bij de Fontein (7 weken tot de zomervakantie).

Financieel Jaarverslag

Passend onderwijs

De samenwerkingsverbanden hebben in 2018 voor de basisbekostiging € 35.119 meer uitgekeerd dan begroot. Dit komt door een indexering van het bedrag per leerling over het schooljaar 2017-2018 door het samenwerkingsverband PPO Delflanden. Verder werd er vanaf 1 augustus 2018 voor sbo Prinsenhof ook basisbekostiging ontvangen. Deze bedragen waren niet opgenomen in de begroting 2018.

Verder wordt er € 86.710 meer ontvangen vanuit de samenwerkingsverbanden voor arrangementen en lichte ondersteuning, door meer aanvragen voor arrangementen en extra middelen vanuit het samenwerkingsverband PPO Delflanden voor lichte ondersteuning.

Tot slot werd er vanaf 1 augustus 2018 lichte ondersteuning en arrangementen ontvangen voor sbo Prinsenhof. Deze bedragen waren niet begroot.

Talentum Haagland

Octant is één van de vier participanten van de opleidingsschool Talentum Haagland en deelt in de Rijkssubsidie die daartoe wordt ontvangen. Het deel van de subsidie dat Octant heeft ontvangen in 2018 is een bedrag van € 67.772. Er was hiervoor een bedrag in de begroting voor opgenomen van € 24.400.

Werkdrukverlagingsmiddelen

De schooldirecties hebben na raadpleging van het schoolteam een bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukverlagingsmiddelen die voor het schooljaar 2018/2019 ontvangen zijn. Deze bestedingsplannen zijn ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad (MR). De MR zal na afloop van het schooljaar door de schooldirectie geïnformeerd worden over de besteding van deze extra middelen in het voorgaande schooljaar.

Voor 2018 is hiervoor een bedrag ontvangen van € 177.066. Dit bedrag is besteed aan personeel (82%), materieel (13%), aan professionalisering

(4%) en aan overige (1%, zoals inhuur activiteitenteam).

Verder zijn er door de scholen ook niet-financiële maatregelen genomen. Hierbij valt te denken aan de volgende maatregelen:

- Opstellen jaarplanning in nauw overleg met het team.
- Afspraken maken over taken en activiteiten, schrappen van taken en activiteiten indien niet noodzakelijk.
- Nauw overleg met samenwerkingsverbanden om passend onderwijs beheersbaar te maken.
- Effectiever werken op het gebied van administratie en het schrappen van onnodige administratieve verplichtingen.
- Aanpak overblijfsbeleid.
- Verminderen schoolavonden en/of naar de middag verplaatsen.
- Geen schoolreis meer op woensdag.
- Terugdringen vergaderdruk en verhogen kwaliteit inhoud van gezamenlijke overleggen.
- Nieuwe opzet rapporten en gesprekkencyclus, hierdoor vermindering werkdruk en kwalitatief betere gesprekken.

Financieel Jaarverslag

Prestatiebox

De Prestatiebox werd ingezet t.b.v. nascholing en training (*professionele scholen* en *duurzame onderwijsverbetering*). Hierbij moet o.a. gedacht worden aan de inzet van actieteams op school- en stichtingsniveau en platforms waar leraar-specialisten van en met elkaar leren. Voor 2018 is hiervoor een bedrag ontvangen van € 494.417.

ERD Oostland

Octant is eigenrisicodrager (ERD) als het gaat om de vervanging bij ziekte en ander verzuim in de eerste twee jaar. Om ERD mogelijk te maken is ERD Oostland in 2014 samen met de schoolbesturen SKOP en Spectrum opgericht. De noodzaak om samen te werken is echter weggefallen. De samenwerkende partners hebben dan ook besloten om ERD Oostland met ingang van 1 januari 2019 op te heffen.

Ontvangsten en uitgaven derdengelden

Het gaat hier om een vrijwillige ouderbijdrage en ook om een bijdrage voor het overblijven. Onder verantwoordelijkheid van de MR wordt een begroting opgesteld en op basis hiervan worden uitgaven gedaan. Ook voor de inkomsten en uitgaven van het overblijven wordt een aparte begroting opgesteld.

Deze ontvangsten en uitgaven worden niet meegenomen in de Octant begroting, maar zijn dus apart begroot. Deze gelden worden echter wel verwerkt in de administratie en de jaarrekening van Octant omdat de stichting hierover verantwoording moet afleggen. Hierdoor ontstaat een afwijking ten opzichte van de begroting in de overige baten en de overige kosten.

Uiteindelijk gaat het in totaal om een positief resultaat van € 16.116 over 2018. Dit saldo is toegevoegd aan Bestemmingsreserve Schoolfonds.

Eigenrisicodragerschap

De vervangingskosten bij ziekte en andere verloven in de eerste 2 jaar zijn voor Octant zelf. In de begroting 2018 is per school is dan ook een bedrag opgenomen aan werkgeverslasten om te kunnen vervangen. De vervangingspremie in 2018 bedroeg 7%. Hiervan is 3% per school opgenomen voor het kortlopende verzuim. Verder is 4% van de premie op stichtingsniveau opgenomen voor extra beleid t.b.v. het langdurig verzuim, vanaf de derde week. Middels een goed verzuimbeleid kunnen scholen zelf het verzuimpercentage terugbrengen en worden zo in staat gesteld te besparen op deze post in de begroting. De bedragen die bespaard worden, kunnen worden ingezet op andere zaken. Het verzuimcijfer is laag en in 2018 leverde dit voor het kortdurende verzuim een voordeel op in de exploitatie van € 174.442. Het langdurig verzuim in 2018 leverde zelfs een voordeel op van € 258.622. Dit bedrag wordt aangehouden als buffer.

Gezien de positieve resultaten in de voorgaande jaren is besloten om de opgebouwde buffer van 2018 (net als in 2017) vrij te laten vallen. Dit levert een positief effect op van € 433.064 in de exploitatie. In de begroting van 2018 was al rekening gehouden met een positief effect van € 300.000 waarmee de opbrengsten € 133.064 hoger waren dan begroot.

Financieel Jaarverslag

Internationale schakelklas

De internationale schakel, een initiatief van Octant sinds januari 2016 is op 31 juli 2018 gestopt omdat het aantal vluchtelingen-kinderen steeds verder terugliep. De schakelklas was gehuisvest in het Kindcentrum Regenboog in Nootdorp.

De Rijkssubsidie *Bijzondere bekostiging asielzoekers- en/of overige vreemdelingen kinderen* was niet toereikend om de exploitatie van deze internationale schakelklas te kunnen bekostigen. Er kon in 2018 zelfs helemaal geen aanspraak meer worden gemaakt op deze regeling. Hierdoor is een exploitatietekort ontstaan over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 juli 2018 van € 37.713.

Van de gemeente Pijnacker-Nootdorp is een eenmalige bijdrage ontvangen van € 30.000 om bij te dragen in het exploitatietekort. Het resterende tekort van € 7.713 wordt gedragen door Octant zelf.

Investerings en financieringsbeleid

In het verslagjaar is er voor € 303.695 geïnvesteerd in inventaris, apparatuur, ICT en leermiddelen. De investeringen in inventaris en apparatuur zijn € 56.388 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere investering in meubilair bij Triangel en Beatrix. Deze investeringen zullen in 2019 alsnog worden uitgevoerd. De investeringen in ICT zijn € 73.149 hoger dan begroot en bestaan met name uit de aanschaf van devices en digiborden conform het investeringsplan en aanleg WIFI-netwerk. De investeringen in leermiddelen zijn € 96.666 lager dan begroot. Er is een verschuiving zichtbaar van leermiddelen naar jaarlijkse licenties voor digitale leer- en hulpmiddelen. Naast de bovenstaande investeringen is met de overdracht van sbo Prinsenhof ook de inventaris van de school overgenomen tegen de boekwaarde per 1 augustus 2018 van € 137.125.

Toekomst

De aldus samengestelde stichtingsbegroting voor het boekjaar 2019 laat een negatief resultaat uit de gewone instellingsuitoefening zien ter grootte van € 49.815. De bovenschoolse uitgaven zijn in de begroting (grotendeels) ondergebracht in vier programma's die op hun beurt weer zijn samengesteld aan de hand van de ambities zoals deze zijn verwoord in het nieuwe ambitieplan. Deze programma's zijn in de begroting 2019 ondergebracht in een aparte kostenplaats *Strategische doelen*. Gezien de huidige financiële positie en benodigde financiële buffer conform de opgestelde risicoanalyse, wordt het tekort in de begroting over 2019 door Octant gezien als een verantwoorde keuze.

Investerings

In de begroting 2019 is aan investeringen een bedrag opgenomen van € 107.000 aan inventaris en apparatuur, € 209.000 aan ICT en € 103.000 aan leermiddelen. In het investeringsbedrag voor inventaris en apparatuur is een bedrag van € 102.000 opgenomen voor nieuw meubilair bij Triangel, Beatrix en Ackerweide. Deze meubels worden gefaseerd aangeschaft. In 2020 zal nogmaals € 28.000 worden uitgegeven aan meubilair en in 2021 nog een keer € 20.000.

Financieel Jaarverslag

Insourcen financiële administratie

Per 1 januari 2019 is Octant de financiële administratie volledig gaan insourcen na een zorgvuldig invoeringstraject dat ongeveer een jaar heeft geduurd. De formatie bij het bestuursbureau is hierdoor uitgebreid met 1,0 wtf voor een financieel medewerker. Tegenover deze extra kosten staan de kosten die niet meer worden uitgegeven aan de ondersteuning zoals deze werd verzorgd door Pro Management Onderwijsadvies. Dit bureau blijft overigens wel de personele administratie verzorgen.

Door het insourcen van de financiële administratie krijgt Octant volledige zeggenschap over de wijze waarop de administratie wordt ingericht, gevoerd en op de tijdstippen waarop welke management-informatie wordt verstrekt.

De managementinformatie wordt opgesteld via tools en dashboards. Hierdoor is er standaard inzage op ieder gewenst moment en is er actuele informatie op ieder gewenst moment beschikbaar. Managementinformatie wordt nu een sturingsinstrument waardoor we nog beter in staat zijn tijdig bij te sturen. Door de management- en begrotingstool is maatwerk in rapportages makkelijker en sneller mogelijk. De managementtool heeft een directe koppeling met de salarisadministratie, de financiële administratie en het leerlingadministratiesysteem. Extracomptabel in excel-sheets werken (foutgevoelig) behoort daardoor tot het verleden. De jaarlijkse licenties voor de begrotingssoftware en managementsoftware bedragen ongeveer € 20.000.

Parnassys

In 2018 zijn alle Octantscholen overgestapt op het leerlingadministratie en leerlingvolgsysteem van Parnassys. Zes van de negen scholen gebruikten het Esis schooladministratiesysteem, drie scholen maakten al gebruik van Parnassys. Doordat nu alle scholen Parnassys gebruiken is op Octantniveau de in- en uitstroom van leerlingen inzichtelijker geworden.

Nieuwbouw

Naar verwachting zal een aantal nieuwbouwprojecten gestart worden. De voorbereidingen m.b.t. Vlinderboom en Kindcentrum Regenboog zijn al gestart. Beide gebouwen zullen naar verwachting respectievelijk in 2021 en 2022 gereed komen. Ook staat er gedeeltelijke nieuwbouw voor Beatrix gepland.

Er wordt rekening gehouden met een eigen bijdrage tussen de € 500.000 en € 750.000. Het gaat hier om een bijdrage voor de kosten van duurzaamheid van de gebouwen en voor extra groepsruimte.

Financieel Jaarverslag

Activa	Realisatie 2018	Begroting 2019
Baten		
Rijksbijdrage OC&W	14.614.537	15.229.396
Overige overheidsbijdragen	151.832	130.505
Overige baten	703.238	273.254
Totaal baten	15.469.607	15.633.155
Lasten		
Personele lasten	12.085.201	12.658.034
Afschrijvingen	514.415	466.127
Huisvestingslasten	1.156.486	1.190.649
Overige instellingslasten	1.609.606	1.368.160
Totaal lasten	15.365.708	15.682.970
Saldo baten en lasten	103.899	-49.815
Financiële baten en lasten	-38.443	0
Netto-resultaat	65.456	-49.815

Tabel - Realisatie 2018 versus de begroting van 2019.

Treasuryverslag

Octant hanteert het uniforme treasurystatuut van Verus. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders onderwijsinstellingen hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. Het huidige treasurystatuut is in 2016 aangepast aan de nieuwe regeling *Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016* uitgebracht door het ministerie OCW.

De effecten worden alleen belegd uit het private vermogen van Octant. Er wordt binnen Octant belegd met een defensief risicomodel. In het treasurystatuut is opgenomen dat het percentage aandelen maximaal 40% van de portefeuille mag zijn.

Tot voor kort werd er belegd middels Rabo Select Beleggen. Bij deze manier van beleggen worden aan- en verkooporders altijd vooraf met het bestuur besproken en goedgekeurd voordat ze worden uitgevoerd. Vanaf einde

2017 wordt er belegd middels Rabo Beheerd Beleggen. Het beheer van de beleggingsportefeuille is nu in handen gegeven van de Rabobank en deze geeft achteraf terugkoppeling van de ontwikkelingen binnen de portefeuille. Zij mogen alleen handelen binnen het risicoprofiel en het treasurystatuut. Hierdoor kan er nu sneller worden ingespeeld op de ontwikkelingen in de markt omdat direct gehandeld kan worden.

In 2018 hebben er geen beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal en er is geen gebruik gemaakt van derivaten. De beschikbare vrije middelen werden overgemaakt naar een spaarrekening en waar mogelijk voor een jaar vastgezet in hoger renderende deposito's. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Vanwege de wijziging van de manier van beleggen van Rabo Select Beleggen naar Rabo Beheerd Beleggen is in 2018 de bestaande effectenportefeuille verkocht en is er gelijk een nieuwe effectenportefeuille aangekocht. Deze nieuwe portefeuille voldoet aan alle eisen

Risicobeheersing

Brand - Vandalisme - Stormschade

Om schade door brand, vandalisme, storm e.d. te voorkomen zijn er voorzorgsmaatregelen genomen zoals frequent onderhoud aan installaties, ontruimingsoefeningen, computers dagelijks uit, snelle verwijdering van graffiti en herstel van schade. De met overheidsgelden aangeschafte waren zijn verzekerd bij de gemeente.

Investerings

Op basis van de investeringsbehoefte/-noodzaak kan gepland worden. Hiervoor moet een investeringsbegroting en een liquiditeitsbegroting worden opgesteld. Verder wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van gezamenlijke inkoop om voordeel te behalen.

Risicobeheersing en toezicht

Dit onderdeel is gewijd aan de continuïteitsparagraaf en bestaat uit een meerjarenoverzicht over het verslagjaar 2018 en een prognose die geldend is voor de komende 3 jaar.

Verder beschrijven wij de wijze van inrichting en functioneren in de praktijk van het interne risicobeheersings- en controlesysteem en wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste risico's en onzekerheden en welke maatregelen hiervoor zijn genomen.

Risicomanagement

Teneinde de risico's te beperken hanteert de school een planning en controlcyclus waarbij de schooldirectie de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording aan het bestuur over aflegt. De basis voor de verantwoording wordt naast de realisatie gevormd door de begroting die voorafgaand aan elk jaar door de directie wordt opgesteld en ter fiattering aan het bestuur wordt voorgelegd. Octant dient een zodanig vermogen (kapitaal) aan te houden dat de onderwijsactiviteiten kunnen worden gecontinueerd,

investerings kunnen worden verricht, aan betalingsverplichtingen kan worden voldaan en risico's kunnen worden opgevangen. Octant maakt hierbij gebruik van de kapitalisatiefactor. De kapitalisatiefactor bestaat uit de transactiefunctie, de financieringsfunctie en de bufferfunctie.

De bufferfunctie is het vermogen dat aanwezig dient te zijn voor het opvangen van de risico's en onvoorziene calamiteiten. Niet alle risico's kunnen (volledig) afgedekt worden met beheersingsmaatregelen. Daarom houden we reserves aan, waarmee die risico's kunnen worden opgevangen.

Om de risico's te bepalen is een risicoanalyse opgesteld. Risicomanagement is een continue proces. Ieder jaar opnieuw wordt deze risicoanalyse geactualiseerd. Per beleidsterrein worden de risico's geïnventariseerd en is aangegeven of deze gevolgen merkbaar zijn op korte of de langere termijn. Verder kijken we naar de financiële risico's en wordt de kans en de impact per risico bepaald waar we een risicobedrag aan koppelen. Het totale risicobedrag uit deze analyse vormt de bufferfunctie die we willen aanhouden.

Risicobeheersing

Opheffingsnorm

Wanneer scholen onder de opheffingsnorm komen, moet jaarlijks om ontheffing gevraagd worden bij het ministerie. De school komt voor sluiting in aanmerking, drie jaar na een telling onder de opheffingsnorm en indien het totaal aantal leerlingen van het bestuur (formule) maakt dat de instelling niet in stand kan worden gehouden. Om dit te voorkomen worden de prognosecijfers bekeken en wordt aandacht besteed aan marketing/PR, kwaliteitsverbetering en klantvriendelijkheid bij de scholen. Op dit moment valt alleen Schatkaart nog onder de opheffingsnorm.

Ziekteverzuim

Door het voeren van een goed verzuimbeleid wordt geprobeerd de kosten van ziekteverzuim tegen te gaan. Investeren in een professionele werkomgeving, transparantie en communicatie zijn hier belangrijk. Octant is *eigen risicodragers* en betaalt de eerste twee jaar zelf de vervangingskosten bij ziekteverzuim en andere verlopen. Middels een goed verzuimbeleid kunnen scholen zelf het verzuimpercentage terugbrengen en kunnen hierdoor op de vervangingskosten besparen.

Leeftijdsgroep 56+

Een toename van de gemiddelde leeftijd in de formatie zal niet leiden tot hogere kosten in de formatieve sfeer, maar een toename in deze leeftijdsgroep zal wel leiden tot extra kosten voor de regeling duurzame inzetbaarheid. Maatregelen zijn het intern opleiden en aannemen van startende leraren en door mobiliteit meer evenwicht te brengen in de leeftijdsopbouw. Voor de kosten van de regeling duurzame inzetbaarheid wordt indien noodzakelijk een voorziening getroffen.

Leeftijdsgroep 20-40 jaar

Een toename van het aantal werknemers in deze leeftijdsgroep zal leiden tot hogere kosten voor ouderschapsverlof en door meer deeltijd-medewerkers. Door mobiliteit kan meer evenwicht gebracht worden in de leeftijdsopbouw.

Risicobeheersing

Leerlingenaantal

Een dalend aantal leerlingen is de trend. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat de inkomsten van het Rijk de komende jaren zullen dalen. Als maatregel hierop zijn bij de formatiebesprekingen opdrachten meegegeven om besparingen door te voeren op het aantal fte's in het komende schooljaar. Verder wordt er veel aandacht besteed aan bijvoorbeeld marketing/PR en kwaliteitsverbetering en worden de prognosecijfers in de gaten gehouden.

Verhuur/medegebruik

Inkomsten van verhuur zijn van tijdelijke aard. Het gevaar bestaat om deze inkomsten structureel in te zetten. Aan de hand van het eraan ten grondslag liggende contract kunnen de inkomsten tijdelijk of voor een periode worden ingezet. Bij het wegvallen van deze inkomsten is er bij niet structurele inzet geen risico.

Passend onderwijs (personeel)

Met de invoering van passend onderwijs bepalen de samenwerkingsverbanden zelf hoe het geld zo doeltreffend mogelijk kan worden ingezet bij de scholen. Het is dus niet altijd zeker welke financiële middelen nog zullen worden ontvangen. Aan de hand van het eraan ten grondslag liggende contract kunnen de inkomsten tijdelijk of voor een periode worden ingezet. Bij het wegvallen van deze inkomsten is er bij niet structurele inzet geen risico.

Doordecentralisatie onderhoud

Als gevolg van doordecentralisatie van onderhoud door gemeenten is het bestuur verantwoordelijk voor het gehele onderhoud van de scholen. De bekostiging gebeurt per normatieve m2 op basis van het normatief aantal groepen. Om deze kosten op lange termijn beheersbaar te houden is er een goed onderbouwd meerjarenonderhoudsplan opgesteld en is hiervoor een toereikende onderhoudsvoorziening voor gevormd. Er zal goed gekeken moeten worden naar de achteruitgang van dagelijks gebruik van huisvestingsfaciliteiten. Verder zal de bekostiging dalen bij een dalend aantal leerlingen maar zal het onderhoud grotendeels blijven.

Nieuwbouw en renovatie

Realisering van zowel nieuwbouw als renovatie brengt extra kosten met zich mee. Octant probeert deze kosten in te schatten door op de hoogte te blijven van huisvestingsplannen en hierover in overleg te blijven met de gemeente. Voor de geplande projecten wordt rekening gehouden met een bedrag van +/- € 500.000 en € 750.000 voor nieuwbouw en renovatie.

Politiek

De politiek is beperkt consistent te noemen en juist op de momenten dat er geen consistentie is, kunnen er financiële risico's ontstaan. Daarom zullen de politieke ontwikkelingen goed gevolgd moeten worden. Gelden worden pas ingezet na ontvangst van de beschikking. Indien nodig worden er personele besparingen (op natuurlijke wijze) en managementaanpassingen doorgevoerd.

Risicobeheersing

Privacywetgeving

Onlangs is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Scholen hebben hier mee te maken omdat er veel persoonsgegevens verwerkt worden. Wanneer medewerkers zich onvoldoende bewust zijn van hun verantwoordelijkheden hierin, dan ontstaat mogelijk het risico van een datalek. Daarom is aan alle medewerkers een training aangeboden en worden de risico's geïnventariseerd.

Inhuur derden/uitzendkrachten

Door het lerarentekort wordt het steeds moeilijker om voor geschikte vervanging te zorgen. Uitzendbureaus kunnen ook niet altijd meer mensen leveren, waardoor de uurtarieven sterk zijn gestegen. Octant probeert zoveel mogelijk mensen intern op te leiden binnen de opleidingsschool. Verder vinden de vervangingen zoveel mogelijk plaats in samenwerking met Pool West en d.m.v. de eigen bestuurs(vervangings)pool.

Outplacement personeel

Door scholing, de gesprekkencyclus en het competentieprofiel wordt de ontwikkeling van personeel gestimuleerd en gevolgd. Bij onvoldoende of geen vooruitgang wordt na corrigerende gesprekken en uitblijven van voortgang, dossier aangelegd met als doel vertrek uit de organisatie. Mogelijke consequenties van het gedwongen vertrek zullen worden gedekt uit het calamiteitenfonds. Ons beleid is er niet opgericht om ontslagvergoedingen te verstrekken mits de wetgever dit voorschrijft. Octant handelt hierbij naar de wetgeving. Het streven is om zoveel mogelijk te begeleiden van werk naar werk.

Conclusie

Voor de hier genoemde risico's is een risicobedrag bepaald. Al deze risicobedragen te samen vormen het totale risicoprofiel. Het totale risicoprofiel bedraagt € 1.550.000.

Rapportage toezichthoudend orgaan

De Continuïteitsparagraaf (Overzicht van de risico's en risicobedragen) is gekoppeld aan de meerjarenbegroting en is jaarlijks onderwerp van gesprek in het toezichthoudende gedeelte van de Raad van beheer. De raad wordt vier keer per jaar op basis van kwartaaloverzichten geïnformeerd over de stand van zaken.

Gezien de huidige financiële positie en de benodigde financiële buffer conform de opgestelde risico-analyse wordt het tekort in de begroting over 2019 gezien als een verantwoorde keuze.

Kengetallen

De **solvabiliteit** geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de instelling op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Voor 2018 is dit **61,8%** volgens de eerste definitie. In 2017 was dat **60,4%**.

Volgens definitie 2 is dit voor 2018 **79,5%** en in 2017 **76,2%**.

Definitie 1

Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Definitie 2

Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan dat 79,5% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 20,5% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen. De vermogenspositie van Octant is goed te noemen en is prima in staat aan haar verplichtingen op langere termijn te voldoen.

Liquiditeit

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,4 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit kortlopende verplichtingen aan kredietinstellingen, crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva.

Octant heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 4.793.153 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 1.031.855 openstaan aan nog te ontvangen bedragen. Er is € 0 besteed aan voorraden. Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.707.449.

De liquiditeitspositie van Octant is goed.

In deze berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Definitie

De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

De **liquiditeit** geeft aan in hoeverre Octant op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. In deze berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen. Kengetal liquiditeit 2018:

3,4 en voor 2017: **2,9**.

Kengetallen

Definitie

Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De **rentabiliteit** geeft aan of er sprake is van een positief of negatief bedrijfsresultaat in relatie tot de totale baten. Voor 2018 is dit kengetal

0,4% en voor 2017 was dat **-0,8%**.

Definitie

De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan hoeveel procent van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat. Octant heeft van de totale opbrengsten, te weten € 15.505.840, een positief resultaat behaald van € 65.456. Dit houdt in dat 0,4% van de baten wordt omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die wordt ontvangen, wordt € 0,004 behouden en wordt € 0,996 besteed.

De kapitalisatiefactor

geeft een indicatie hoe rijk Octant is en laat zien of een deel van het kapitaal niet of inefficiënt wordt benut voor de vervulling van de onderwijstaken. Voor 2018 is dit kengetal

53,9% en voor 2017 was dat **57,8%**.

De kapitalisatiefactor is voldoende, daarmee vervult Octant haar taken op een efficiënte wijze.

Het

weerstandsvermogen

geeft het vermogen aan om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen. Het

weerstandsvermogen is voor 2018:

33,2% en voor 2017: **34,9%**.

Voor het opvangen van mogelijke financiële effecten van de restrisico's is het weerstandsvermogen voldoende.

Definitie

Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa, uitgedrukt in een percentage van de rijksbijdrage OCW.

Ackerweide

Algemene gegevens

Brinnummer 27CK
 Directie Dhr. Robin van Eekert
 Mw. Ronika Horlings
 Adres Gantellaan 7
 2642 JK Pijnacker
 Website www.ackerweide-octant.nl

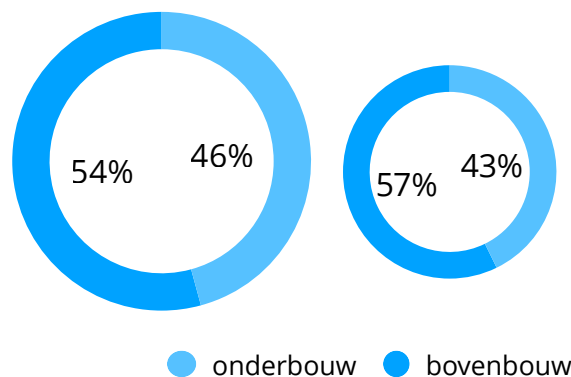
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	541.4
2017	536.3
2018	536.5
2018 NL	535.1

Tevredenheidspelingen

Peiling	Ackerweide	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.2	8.2	8.0
Ouders	7.9	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

Beatrix

Algemene gegevens

Brinnummer 12XN
 Directie Dhr. Erwin de Jonge
 Adres Julianalaan 2
 2641HC Pijnacker
 Website www.beatrix-octant.nl

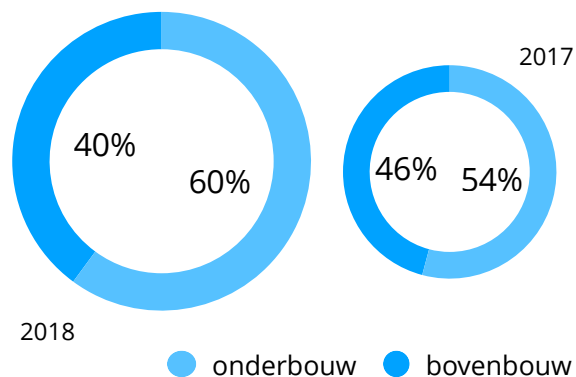
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	534,3
2017	541
2018	537,8
2018 NL	534,9

Tevredenheidsspeilingen

Peiling	Beatrix	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.0	8.2	8.0
Ouders	8.0	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

● onderbouw ● bovenbouw

Fontein

Algemene gegevens

Brinnummer 27CF
 Directie Mw. Sanne van Gulik
 Dhr. Daniël Kraan
 Adres Steenuillaan 2
 2496PN Den Haag
 Website www.fontein-octant.nl

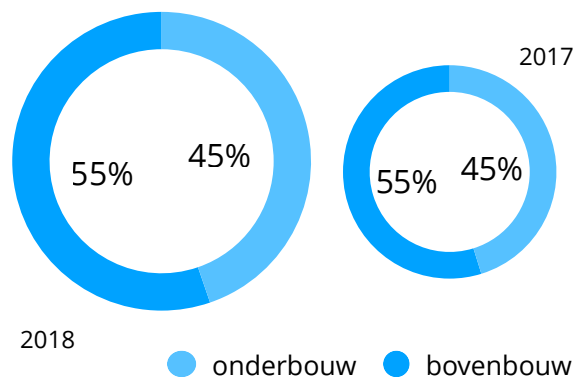
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	534,6
2017	537,4
2018	535,9
2018 NL	534,9

Tevredenheidsspeilingen

Peiling	Fontein	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.0	8.2	8.0
Ouders	7.7	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

Kindcentrum Regenboog

Algemene gegevens

Brinnummer 04UW
 Directie Dhr. Patrick Kort-Spoelman
 Mw. Corrie Kuiperi
 Adres Koningin Julianastraat 1
 2631BK Nootdorp
 Website www.kindcentrumregenboog-octant.nl

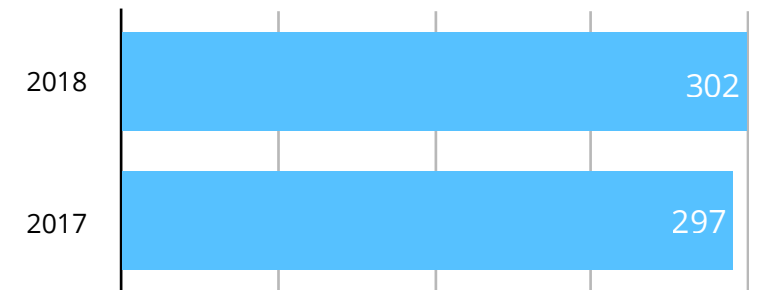
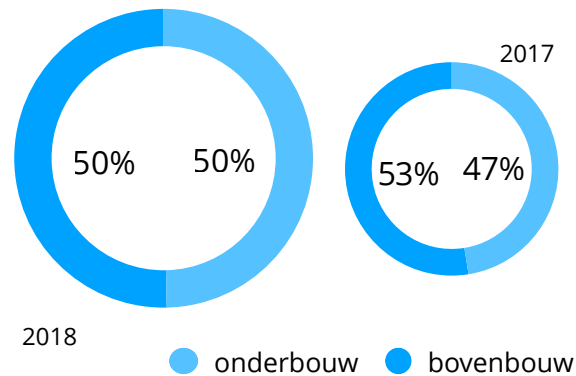
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	538,1
2017	537,5
2018	534,6
2018 NL	534,2

Tevredenheidspelingen

Peiling	Kindcentrum Regenboog	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.0	8.2	8.0
Ouders	7.9	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

● onderbouw ● bovenbouw

Triangel

Algemene gegevens

Brinnummer 04ND
 Directie Dhr. Rob Wilschut
 Adres Florijnstraat 7
 2645HH Delfgauw
 Website www.triangel-octant.nl

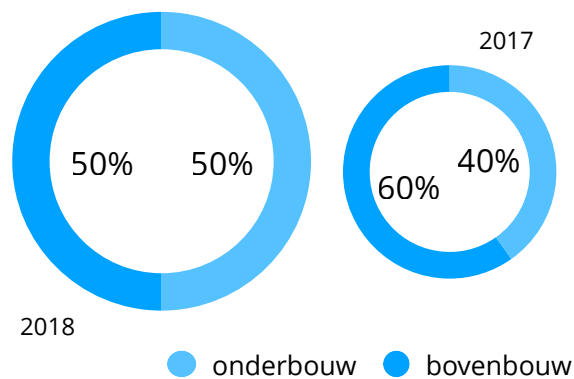
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	536,7
2017	535,8
2018	539,5
2018 NL	534,9

Tevredenheidsspeilingen

Peiling	Triangel	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.3	8.2	8.0
Ouders	7.4	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

Schatkaart

Algemene gegevens

Brinnummer 12HQ
 Directie Mw. Anouk Veuger
 Adres Groen van prinstererlaan 1
 2641CA Pijnacker
 Website www.schatkaart-octant.nl

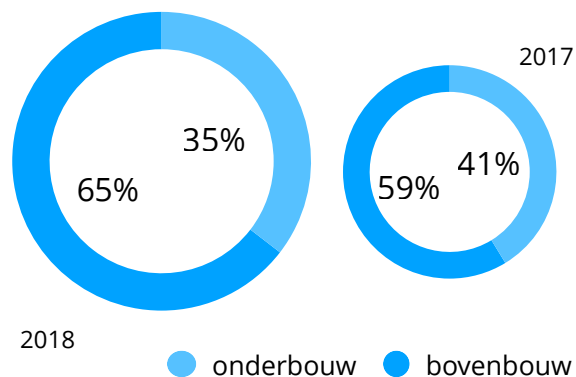
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	539,3
2017	534,9
2018	540,9
2018 NL	534,9

Tevredenheidsspeilingen

Peiling	Schatkaart	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.2	8.2	8.0
Ouders	7.9	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

Vlinderboom

Algemene gegevens

Brinnummer 11Y
 Directie Mw. Sylvia Stam
 Adres Zilverreigerdreef 103
 2643MC Pijnacker
 Website www.vlinderboom-octant.nl

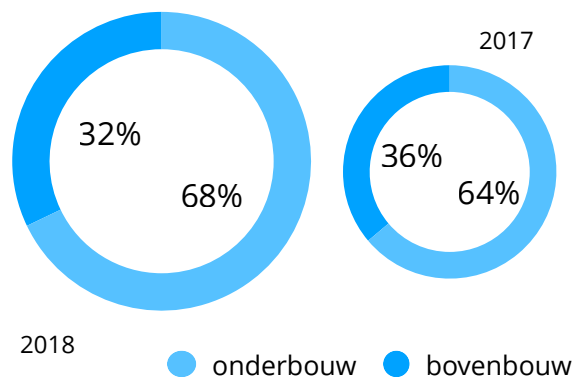
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	543
2017	535,4
2018	535,1
2018 NL	534,9

Tevredenheidspelingen

Peiling	Vlinderboom	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.3	8.2	8.0
Ouders	7.7	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

Zonnestraal

Algemene gegevens

Brinnummer 27PD
 Directie Dhr. Michel Fransen
 Mw. Hester Versleijen
 Adres Oeverwallaan 108
 2498BZ 2498BZ Den Haag
 Website www.zonnestraal-octant.nl

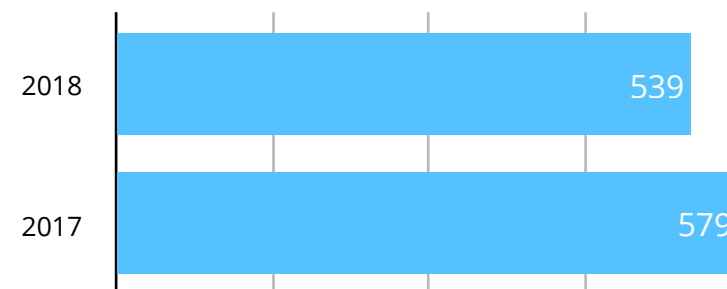
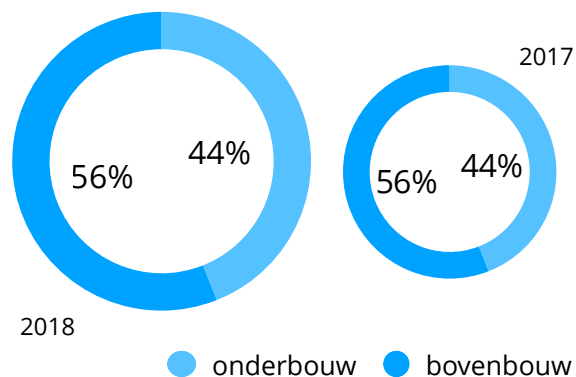
Score (Cito) **eindtoets** over
 de jaren 2016-2018.

Eindtoets	
2016	533,9
2017	535,7
2018	537,9
2018 NL	534,6

Tevredenheidspelingen

Peiling	Zonnestraal	Octant	Landelijk
Leerlingen	8.4	8.2	8.0
Ouders	7.7	7.8	7.7
Personeelsleden	8.8	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

sbo Prinsenhof

Algemene gegevens

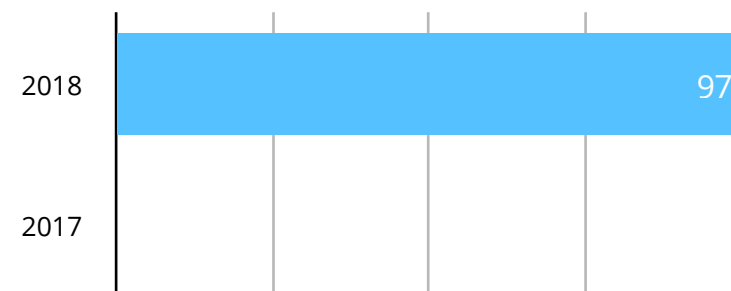
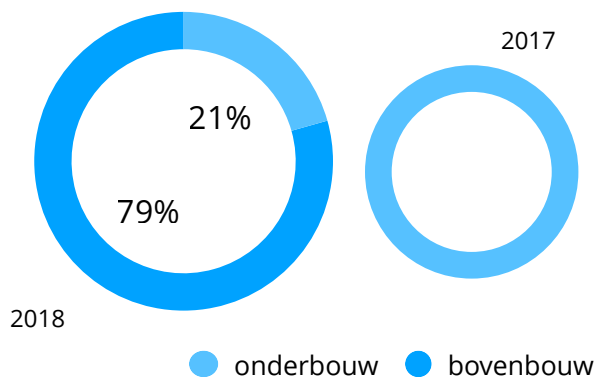
Brinnummer 19PQ
 Directie Mw. Marjolein Brouwer
 Mw. Saskia Vuijk
 Adres Zilverreigerdreef 105
 2643 MC Pijnacker
 Website www.prinsenhof-octant.nl

Voor **sbo Prinsenhof**
 zijn niet alle gegevens voor het
 verslagjaar 2018 meegenomen, omdat
 de school pas per 1 augustus 2018
 Octantschool is geworden.

Tevredenheidsonderzoeken

Peiling	sbo Prinsenhof	Octant	Landelijk
Leerlingen	nog niet bekend	8.2	8.0
Ouders	nog niet bekend	7.8	7.7
Personeelsleden	nog niet bekend	8.4	8.3

Totaal aantal **leerlingen** en in percentages de verdeling **onderbouw** en **bovenbouw**.

GMR (Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad)

De raad zet zich in voor alle gezamenlijke belangen van de medezeggenschapsraden en aangelegenheden die de 9 afzonderlijke Octantscholen overstijgen. De GMR onderhoudt hiervoor contact met de directeur-bestuurder die het bestuur vertegenwoordigt.

Samenstelling GMR:

Voorzitter en vicevoorzitter

oudergeleding: mw. K. Bregman
lerarergeleding: mw. Y. Beurmanjer

Communicatie & P.R.
oudergeleding: mw. E. v.d. Wiel
lerarergeleding: mw. I. van Haagen

Financiën.
oudergeleding: dhr. G.J. Jense
lerarergeleding: vacant

Personeel & Organisatie
oudergeleding: dhr. H. Smit
lerarergeleding: dhr. W. Haverkamp

Ambtelijk Secretaris mw. N. van Wijk

De raad heeft in 2018 zeven keer vergaderd, waarvan één gezamenlijk overleg GMR en Raad van beheer. Daarnaast hebben de voorzitters van beide raden nog een tweede overleg gehad.

Medezeggenschap

Bezoeken aan de medezeggenschapsraden van Octant

Om binding te houden met de medezeggenschapsraden en om informatie uit te wisselen heeft een vertegenwoordiging van de GMR alle Octantscholen (m.u.v. sbo Prinsenhof) bezocht. Van de bezoeken werd verslag gedaan in de GMR-vergaderingen

Behandelde onderwerpen in 2018

In 2018 zijn veel thema's behandeld. Een aantal onderwerpen komt elk jaar terug en andere zijn nieuw. Hieronder wordt een selectie gegeven van de belangrijkste zaken die in 2018 besproken zijn.

januari

- Stakingsdag 12 december 2017.
- Lerarentekort en de initiatieven die Octant neemt om daarmee om te gaan zoals Pool West en de Opleidingsschool.
- Instemming: onderzoek overdracht sbo Prinsenhof.
- Vakantieregeling 2018-'19.
- Instemming: Beleid Medicijnverstrekking op scholen.

april

- Overhandiging Adviesrapport Werkdruk aan Octant met aanbevelingen die mogelijk kunnen bijdragen aan werkdrukvermindering.
- Instemming: Reglement en Handboek AVG
- Instemming: Overdracht sbo Prinsenhof.

mei

- Bespreking Adviesrapport Werkdruk.
- Bespreking Werkdrukverlagingsplannen.

Medezeggenschap

Evaluatie

Ook in 2018 heeft de GMR constructief kunnen vergaderen met het bestuur van Octant. Bijzonder is dat de GMR gebruik heeft gemaakt van het recht ongevraagd advies te geven door middel van het adviesrapport Werkdruk. Het thema werkdruk, en hiermee samenhangend het lerarentekort, kwam vaak aan de orde tijdens de vergaderingen van de GMR en in de gesprekken met de medezeggenschapsraden van de scholen. Een belangrijke ontwikkeling is dat sbo Prinsenhof vanaf augustus 2018 ook deel uitmaakt van Octant. De GMR vindt het belangrijk dat ten minste één lid affiniteit heeft met speciaal basisonderwijs. De werving van leden voor de GMR blijft een aandachtspunt, zo is er voor de personeelsgeleding het hele jaar een vacature geweest.

juni

- Vaststelling Rooster van aan- en aftreden.
- Actualisering Basisstatuut en reglement Medezeggenschap o.a. in verband met de overdracht van sbo Prinsenhof.

juli

- Bespreking Octant Jaarverslag 2017.
- Vervolgbespreking Adviesrapport Werkdrukverlaging.
- Bespreking Oudertevredenheidspeiling.

september

- Bespreking activiteiten actieteam Werkdrukverlaging.
- Bespreking acties PO-front en actiedag 12 september 2018.
- Bespreking Bestuursrapportage Opbrengsten Octantscholen 2018.

november

- Instemming: Bestuursformatieplan.
- Instemming: Basisstatuut en reglement Medezeggenschap.
- Bespreking Begroting 2018.
- Bespreking concepten Ambitieplan.
- Bespreking Lerarentekort en de brief die hierover naar alle ouders is gestuurd.

Bijlage

Leden Raad van beheer	(on)bezoldigde functies	(on)bezoldigde nevenfuncties
Johan van Hagen voorzitter	Ad interim Businessunit Manager Haeghe Groep Directeur/eigenaar diLIMA	- Lid denktank TopPIAn - Penningmeester VvE Woonerf Spitfire
Marco Boender vicevoorzitter	Communicatieadviseur Directeur Share2Use	- Lid Raad van advies Bridge - Lid Kijk op Zuid
Dineke Melker lid toezichthouder	Interim HR Manager Haeghe Groep Directeur/eigenaar Melker Consulting	
Natascha Niemeijer lid toezichthouder	Interimmanager en adviseur, coach, trainer Directeur/eigenaar Niemeijer Coaching & Consultancy	
Jasper Spanbroek lid toezichthouder	General Counsel & Company Secretary, Koninklijke KPN N.V.	- Adviseur De Spelerij B.V. - Voorzitter Stichting Beroepsopleiding Bedrijfsjuristen - Voorzitter Commissie Ondernemingsstructuur, VNO/NCW
Ton van der Stoep lid toezichthouder	Interimmanager Onderwijs Directeur/eigenaar Van der Stoep Advies	- Lid commissie GCO (Verus)
Reinoud de Vries bestuurder	Directeur-bestuurder	- Voorzitter dagelijks bestuur PPO Delflanden - Voorzitter (algemeen) bestuur PPO Haaglanden - Voorzitter dagelijks bestuur Experticecentrum Wetenschap en technologie Zuid-Holland - Bestuurslid / penningmeester stichting Codeklas - Lid Raad van advies InHolland Lerarenopleidingen

Gildeweg 7b
2632 BD Nootdorp

T 015 361 4698
E info@octant.nl
W www.octant.nl

